

P O W I A T O W Y   U R Z Ą D   P R A C Y
W   P I L E

I N F O R M A C J A
O   S Y T U A C J I   N A   R Y N K U   P R A C Y
W   P O W I E C I E   P I L S K I M
W   2 0 0 9 R .

P I Ł A

L U T Y

2 0 1 0 r .

SPIS TREŚCI:

I	SPOŁECZNO – GOSPODARCZE UWARUNKOWANIA RYNKU PRACY	4
	1. Demografia.....	4
	2. Pracodawcy	4
II	CHARAKTERYSTYKA ZMIAN W STANIE I STRUKTURZE BEZROBOCIA	5
	1. Poziom bezrobocie.....	5
	2. Stopa bezrobocia.....	6
	3. Nowe rejestracje i wyłączenia z ewidencji bezrobotnych	7
	4. Wybrane kategorie bezrobotnych.....	10
	4.1 Poprzednio pracujący.....	10
	4.2. Bezrobotne kobiety.....	11
	4.3. Bezrobocie na	13
	4.4. Bezrobotni z prawem do zasiłku	13
	5. Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	14
	5.1. Bezrobotni w wieku do 25 roku życia	15
	5.2. Bezrobotni powyżej 50 roku życia	15
	5.3. Osoby długotrwale bezrobotne	16
	5.4. Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych	17
	5.5. Osoby niepełnosprawne	19
III	DZIAŁANIA NA RZECZ PROMOCJI ZATRUDNIENIA, ŁAGODZENIA SKUTKÓW BEZROBOCIA I AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ BEZROBOTNYCH	20
	1. Bezrobotni wg zawodów i specjalności	20
	2. Oferty pracy.....	23
	3. Oferty pracy według rodzaju działalności gospodarczej	24
	4. Oferty pracy według zawodów	26
	5. Podjęcia pracy	28
	6. Aktywizacja zawodowa bezrobotnych w ramach aktywnych programów rynkowych.....	29
	7. Programy aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych.....	33
	8. Poradnictwo zawodowe.....	35
	9. Aktywne poszukiwanie pracy- Klub Pracy.....	38
IV	PODZIAŁ I WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW FUNDUSZU PRACY I EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO	39

V	WSPÓŁPRACA W RAMACH WSPÓŁTWORZENIA I REALIZACJI POLITYKI RYNKU PRACY.....	43
	1. Samorządy i jednostki oświatowe.....	43
	2. Powiatowa Rada Zatrudnienia	46
	3. Współdziałanie z organizacjami pozarządowymi	46
	4. Współdziałanie z innymi partnerami rynku pracy	48
	5. Inne działania	49
	6. Opracowania, raporty, badania socjologiczne.....	49
VI	PODSUMOWANIE.....	52

I SPOŁECZNO – GOSPODARCZE UWARUNKOWANIA RYNKU PRACY.

1. Demografia

W oparciu o pozyskane dane statystyczne na koniec III kwartału 2009r. oraz 2008 r. i 2007r. można przyjąć, że w demografii w 2009 r. poważniejsze zmiany nie nastąpiły.

W końcu września 2009r. w powiecie pilskim mieszkały 137.662 osoby. Dla porównania – na koniec 2008r. było to 137.591 osób, a na koniec 2007r. – 136.959 osób.

W ogólnej liczbie mieszkańców powiatu przeważały kobiety. Ich udział w ogólnej liczbie ludności kształtował się na poziomie: na koniec III kwartału 2009r. – 51,3%, w końcu 2008r. – 51,3%, a 2007r. – 51,2%.

Na podstawie dostępnych danych statystycznych można również przyjąć, że w 2009r. nie wystąpią również poważniejsze przesunięcia w strukturze wiekowej ludności. Spadł w 2008r. w całej populacji udział ludności w wieku przedprodukcyjnym z 22% w 2007r. do 21,1% w 2008r. Udział ludności w wieku produkcyjnym zwiększył się w 2008r. o 0,2 punktu procentowego, tj. do 65,4%, a ludności w wieku poprodukcyjnym wzrósł o 0,7 punktu procentowego, tj. do 13,5%

2. Pracodawcy

Notowany w 2009 r. spadek koniunktury gospodarczej kraju dał się również zauważyć na rynku pracy w powiecie pilskim. Zmalała liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na powiatowym rynku pracy.

Z danych statystycznych wynika, że na koniec III kwartału 2009 r. w systemie REGON zarejestrowanych było ogółem 11 775 podmiotów gospodarczych. Na koniec III kwartału 2008 r. było to 12 089 , a na koniec grudnia 2008 r.- 11 937 podmiotów.

Zatem, liczba podmiotów gospodarczych na koniec III kwartału 2009 r. była w powiecie niższa niż przed rokiem o 313 jednostek, tj. o 2,6%. W stosunku do grudnia 2008 r. liczba podmiotów gospodarczych również zmalała o 162 jednostki, tj. o 1,4%.

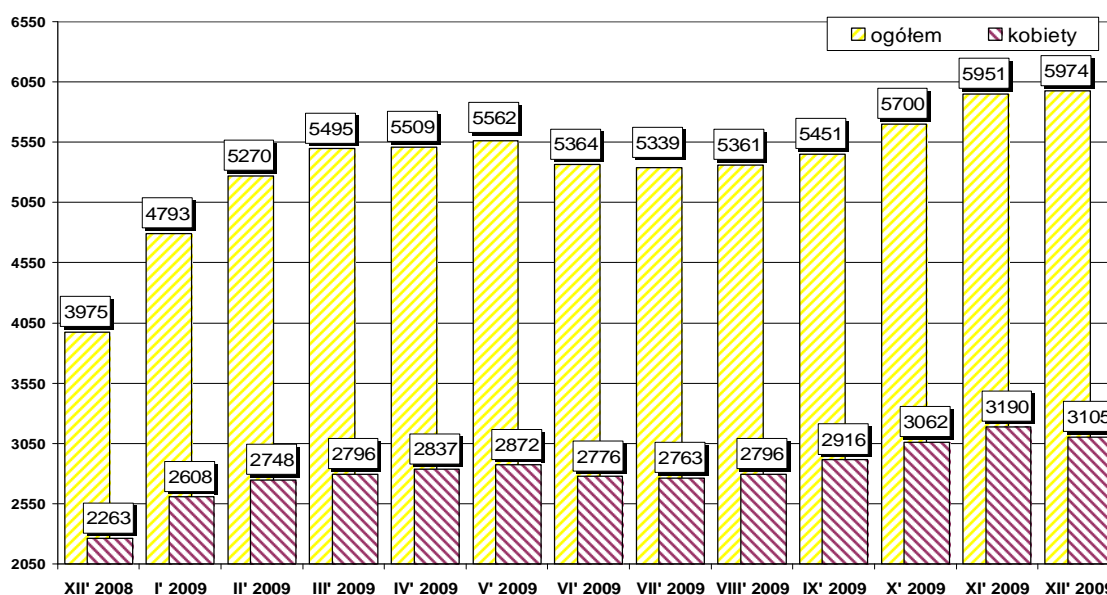
II CHARAKTERYSTYKA ZMIAN W STANIE I STRUKTURZE BEZROBOCIA

1. Poziom bezrobocia

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Pile na koniec grudnia 2009r. wyniosła 5.974 osoby i była wyższa o 1.999 osób, tj. o 50,3% niż na koniec grudnia 2008r. Wzrost liczby bezrobotnych w stosunku do grudnia 2008r. (w granicach 28,5% - 100,0%) wystąpił we wszystkich 9 jednostkach administracyjnych powiatu:

Gmina	w osobach	w %
Miasto Piła	1.057	51,1
Miasto i Gmina Wyrzysk	240	53,7
Miasto i Gmina Łobżenica	139	45,0
Gmina Białośliwie	119	100,0
Miasto i Gmina Wysoka	109	56,2
Miasto i Gmina Ujście	106	42,6
Gmina Szydłowo	90	28,5
Gmina Kaczory	76	39,8
Gmina Miasteczko Krajeńskie	63	76,8

Zmiany w poziomie bezrobocia w okresie grudzień 2008r. – grudzień 2009r. przedstawiono na wykresie 1.

Wykres 1. Liczba bezrobotnych w powiecie pilskim (stan na koniec miesiąca)

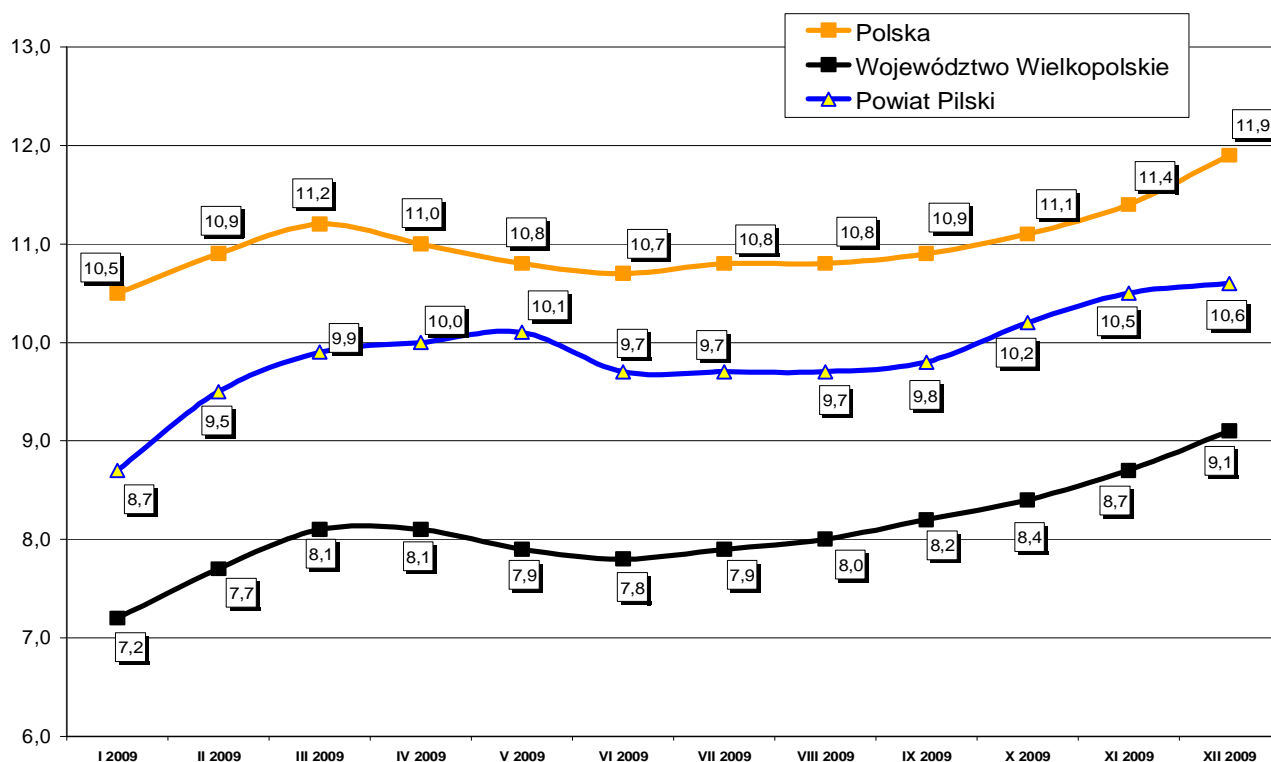
2. Stopa bezrobocia

Stopa bezrobocia na koniec grudnia 2009r. osiągnęła w powiecie pilskim poziom 10,6%, w województwie wielkopolskim – 9,1%, w kraju – 11,9%.

Miesięczne zmiany liczby bezrobotnych oraz stopa bezrobocia w poszczególnych miesiącach 2009r. dla powiatu, województwa i kraju przedstawiały się następująco:

Miesiąc	Wskaźniki wzrostu/spadku (w%)			Stopa bezrobocia		
	Powiat	Woj.	Kraj	Powiat	Woj.	Kraj
styczeń	20,6	14,6	10,9	8,7	7,2	10,5
luty	10,0	7,7	5,2	9,5	7,7	10,9
marzec	4,3	4,9	2,3	9,9	8,1	11,2
kwiecień	0,3	-0,5	-2,2	10,0	8,1	11,0
maj	1,0	-1,9	-2,1	10,1	7,9	10,8
czerwiec	-3,6	-1,3	-1,5	9,7	7,8	10,7
lipiec	-0,5	0,7	1,0	9,7	7,9	10,8
sierpień	0,4	1,1	0,8	9,7	8,0	10,8
wrzesień	1,7	2,9	1,6	9,8	8,2	10,9
październik	4,6	2,5	1,7	10,2	8,4	11,1
listopad	4,4	4,2	3,8	10,5	8,7	11,4
grudzień	0,4	4,7	4,5	10,6	9,1	11,9

Stopę bezrobocia w powiecie pilskim, województwie wielkopolskim oraz w kraju w okresie styczeń 2009r. – grudzień 2009r. przedstawia wykres 2.

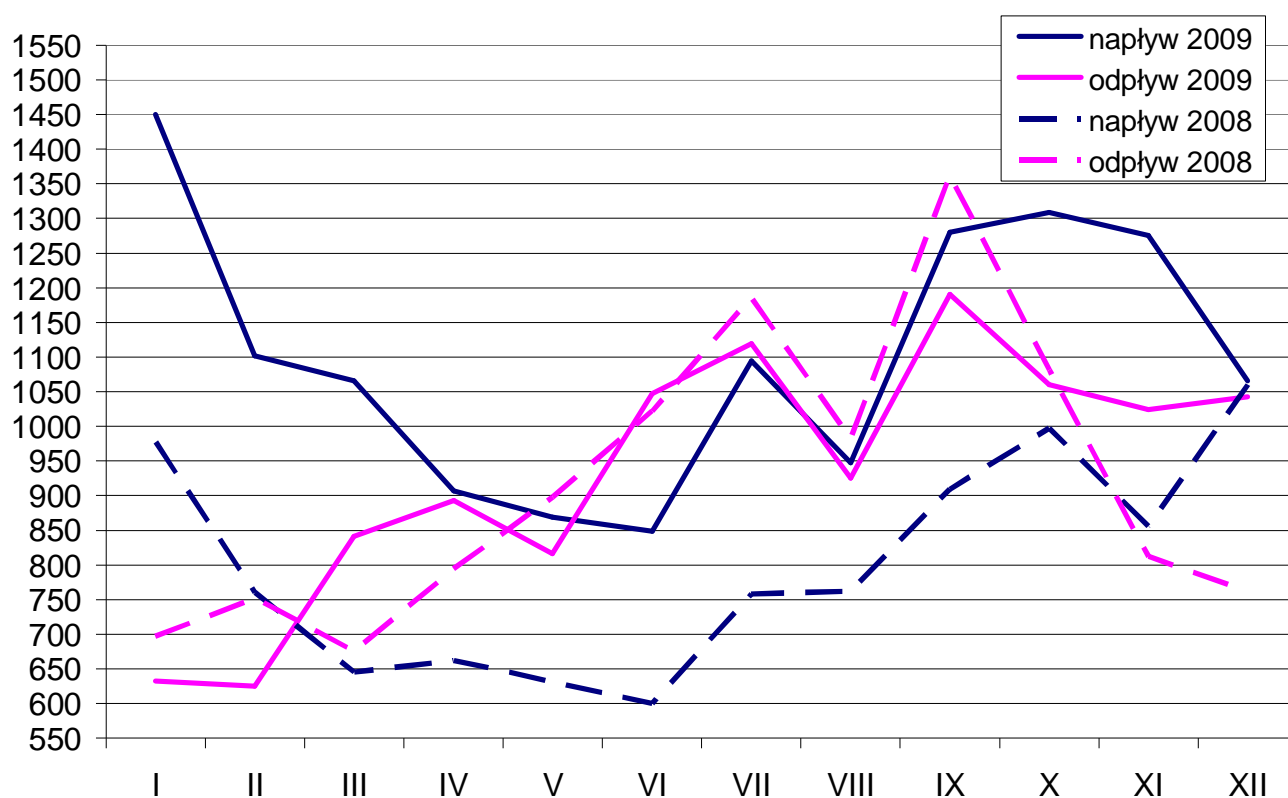

Wykres 2. Stopa bezrobocia

3. Nowe rejestracje i wyłączenia z ewidencji bezrobotnych

W okresie 2009 roku utrzymywała się znaczna rotacja bezrobotnych, wyrażająca się stosunkowo wysokim napływem i odpływem z bezrobocia. W ciągu 12 miesięcy 2009r. zarejestrowało się 13.214 osób bezrobotnych. W tym samym okresie wyłączono z ewidencji 11.215 osób. W porównaniu z 2008r. napływ do bezrobocia był wyższy o 3.597 osób (37,4%), natomiast wyłączenia z ewidencji były wyższe o 191 osób (1,7%). W ogólnej wielkości napływu do bezrobocia liczną grupę, bo 55,1% stanowiły osoby bez wykształcenia średniego oraz osoby młode do 25 roku życia – 33,7%, a także osoby bezrobotne bez doświadczenia zawodowego – 30,1% i kwalifikacji zawodowych – 25,5 % napływu. Osoby długotrwale bezrobotne stanowiły 20,3% napływu.

Napływ do bezrobocia osób młodych do 25 roku życia wiązać należy głównie z zakończeniem przez nich okresu edukacji, natomiast napływ osób długotrwale bezrobotnych spowodowany jest zwłaszcza aktywizacją zawodową w ramach organizowanych przez Urząd programów rynkowych.

Wykres 3. Napływ i odpływ bezrobotnych w powiecie pilskim w 2008 i 2009r.

Wśród nowo zarejestrowanych w okresie od stycznia do grudnia 2009r. po raz pierwszy zarejestrowało się 2.831 osób, tj. 21,4% ogółu zarejestrowanych. Natomiast po raz kolejny zarejestrowały się 10.383 osoby, tj. 78,6%.

Wysoki udział kolejnych rejestracji w ogólnej ich liczbie określa, m. in. pільski rynek pracy jako rynek o znacznym udziale zatrudnienia na czas określony, sezonowości zatrudnienia. W powiecie zanotowano wzrost o 3,5 punktu procentowego w stosunku do 2008r. udziału osób zarejestrowanych jako bezrobotni poprzednio pracujący. Udział tej grupy w ogólnym napływie w 2009r. wyniósł 76,6%.

Na stosunkowo wysoki poziom napływu do bezrobocia wpływ miały zwolnienia z przyczyn nie dotyczących pracowników. W złożonych do PUP zgłoszeniach zamiaru rozwiązywania stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników, jako przyczyny zwolnień pracodawcy wskazywali między innymi na zmiany organizacyjne połączone z likwidacją stanowisk pracy, względy ekonomiczne i ograniczenie produkcji - powodowane zewnętrznymi uwarunkowaniami gospodarczymi.

W okresie 12 miesięcy 2009r. zwolnień z przyczyn nie dotyczących pracowników dokonało 14 zakładów rozwiązując stosunek pracy z 316 osobami ogółem, a mianowicie:

1. Philips Lighting Poland S.A.	- 225 osób,
2. Ardagh Glass Ujście S.A	- 52 osoby,
3. PKP Cargo S.A. Zachodniopomorski Zakład Spółki	- 12 osób,
4. PKP Cargo S.A. Kujawski Zakład Spółki	- 2 osoby,
5. PKP Cargo S.A. Wielkopolski Zakład Spółki	- 3 osoby,
6. Navo Polska Grupa Dystrybucyjna Sp. z o.o.	- 1 osoba,
7. GE Money Bank	- 2 osoby,
8. „Domar Bydgoszcz” S.A Z.P.Chr.	- 6 osób,
9. Tradis Sp. z o.o.	- 1 osoba,
10. PPHU Techform Sp. z o.o.	- 2 osoby,
11. PPUP Poczta Polska (I tura)	- 1 osoba,
12. PPUP Poczta Polska (II tura)	- 2 osoby,
13. PKO Bank Polski S.A.	- 3 osoby,
14. Bank BPH S.A.	- 2 osoby,
15. Pojazdy Szynowe PESA Bydgoszcz S.A.	- 2 osoby.

Nadmienić przy tym należy, że zwolnienia z przyczyn nie dotyczących pracowników zgłosiło w okresie 2009r. 13 zakładów (7 zakładów z sektora prywatnego, 6 zakładów z sektora publicznego) na ogólną liczbę 427 osób. Były to:

1. Philips Lighting Poland S.A	- 300 osób,
2. PKP Cargo S.A. Zachodniopomorski Zakład Spółki	- 43 osoby,
3. PKP Cargo S.A. Kujawski Zakład Spółki	- 2 osoby,
4. PKP Cargo S.A. Wielkopolski Zakład Spółki	- 3 osoby,
5. Navo Polska Grupa Dystrybucyjna Sp. z o.o.	- 1 osoba,
6. GE Money Bank	- 1 osoba,
7. „Domar Bydgoszcz” S.A Z.P.Chr.	- 6 osób,
8. Tradis Sp. z o.o.	- 4 osoby,
9. PPHU Techform Sp. z o.o.	- 30 osób,
10. PPUP Poczta Polska (I tura)	- 7 osób,
11. PPUP Poczta Polska (II tura)	- 22 osoby,
12. PKO Bank Polski S.A.	- 3 osoby.
13. Bank BPH S.A.	- 2 osoby,
14. Pojazdy Szynowe PESA Bydgoszcz S.A.	- 3 osoby.

Według stanu na koniec grudnia 2009r. zarejestrowanych było 138 osób zwolnionych z przyczyn nie dotyczących pracowników.

Spośród 11.215 osób wyłączonych z ewidencji bezrobotnych, grupę liczącą 3.818 osób (34,0%) stanowiły osoby, które podjęły pracę. Było to o 31 osób, tj. o 0,8% więcej aniżeli w 2008 roku. Częstym powodem wyłączeń było niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy, z którego to tytułu status bezrobotnego utraciło 4.947 osób (44,1%), tj. o 380 osób (8,3%) więcej aniżeli w analogicznym okresie roku ubiegłego. Z powodu rozpoczęcia stażu wyłączono - 850 osób (7,6%), przygotowania zawodowego w miejscu pracy – 34 osoby (0,3%).

Wśród osób wyłączonych z ewidencji licznie reprezentowane były osoby o statusie długotrwale bezrobotnych – 2.596 osób (23,1%) oraz ludzie młodzi do 25 roku życia – 3.637 osób (32,4%).

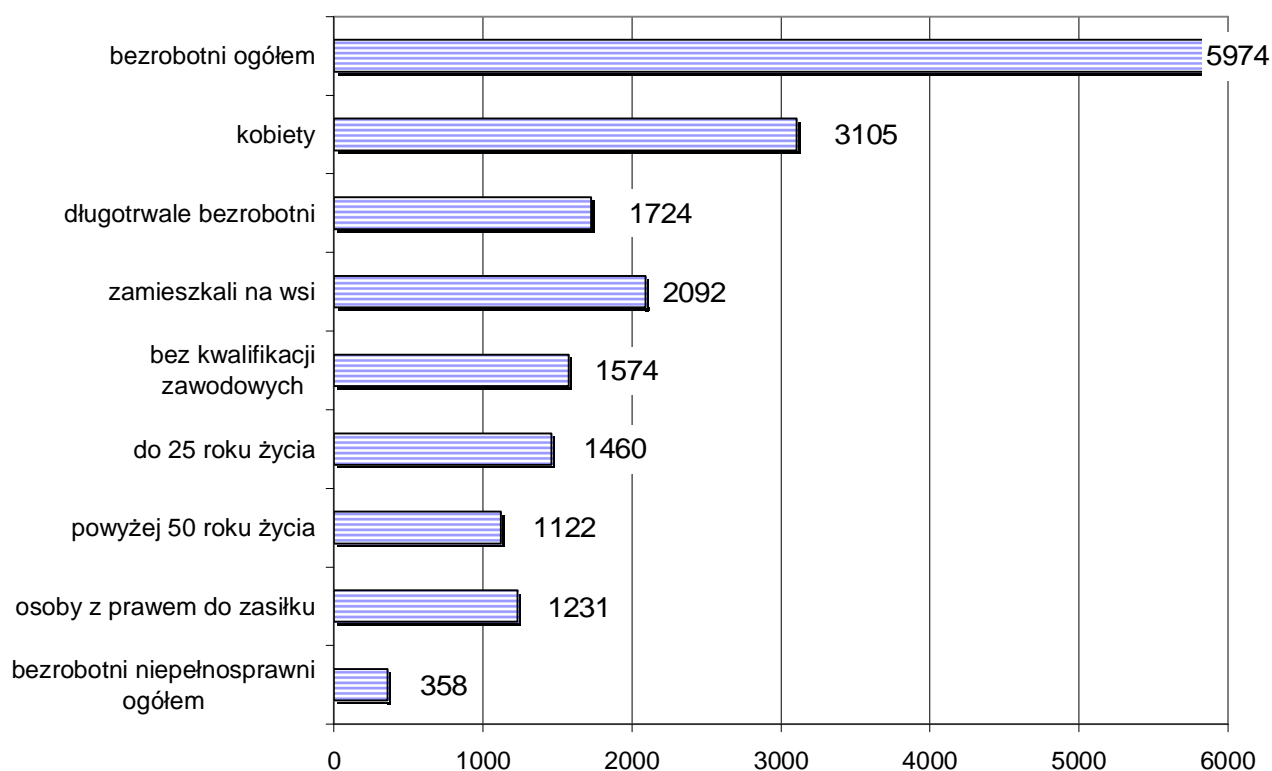
4. Wybrane kategorie bezrobotnych

4.1. Poprzednio pracujący

Na koniec grudnia 2009r. osoby poprzednio pracujące stanowiły grupę liczącą 4.837 osób, tj. większą o 1.613 osób (50,0%) w porównaniu z końcem grudnia 2008r.

Nastąpił wzrost liczby kobiet o 664 osoby (37,2%) w porównaniu do grudnia 2008r. Liczba pracujących przed rejestracją mężczyzn była wyższa o 949 osób (66,0%).

Wybrane kategorie osób zarejestrowanych na koniec grudnia 2009r. przedstawia wykres 3.

Wykres 3. Wybrane kategorie bezrobotnych w powiecie pilskim

4.1. Bezrobotne kobiety

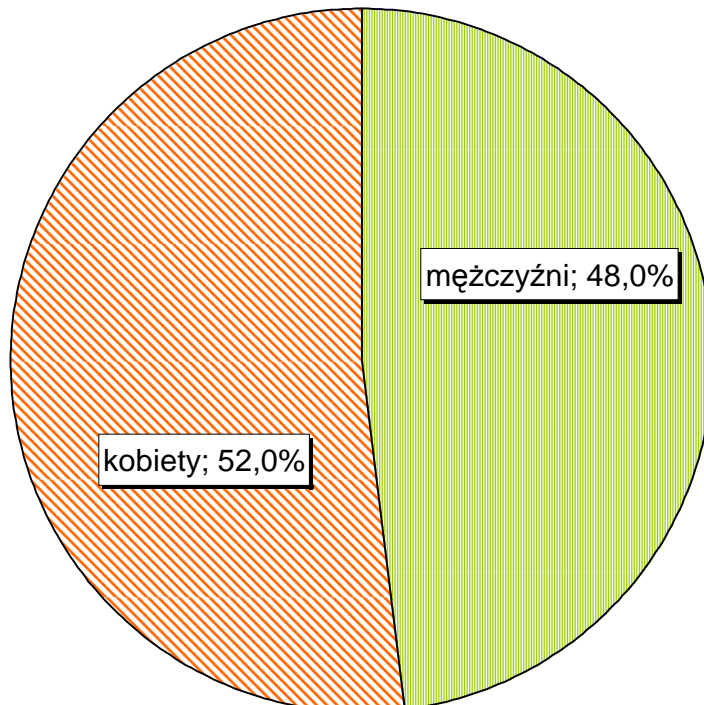
Bezrobotne kobiety w liczbie 3.105 osób stanowiły na koniec grudnia 2009 roku 52,0% ogółu bezrobotnych.

W porównaniu do analogicznego okresu ubiegłego roku ich liczba wzrosła o 842 osoby (37,2%), przy równoczesnym spadku ich udziału w ogólnej liczbie bezrobotnych o 4,9 punktu procentowego.

Bezrobocie wśród mężczyzn wzrosło w porównaniu do grudnia 2008 roku o 1.157 osób (67,6%), przy równoczesnym wzroście ich udziału w bezrobociu ogółem o 4,9 punktu procentowego.

Największy odsetek bezrobotnych kobiet odnotowano w gminach: Kaczory (57,3%) oraz w Szydłowie (55,2%). Najmniejszy natomiast na terenie miasta i gminy Wysoka (46,2%) oraz w mieście Pile (51,1%).

Na krajowym rynku pracy na koniec grudnia 2009r. bezrobotne kobiety stanowiły 51,1%. Dla województwa wielkopolskiego wskaźnik ten wynosił 54,7%.

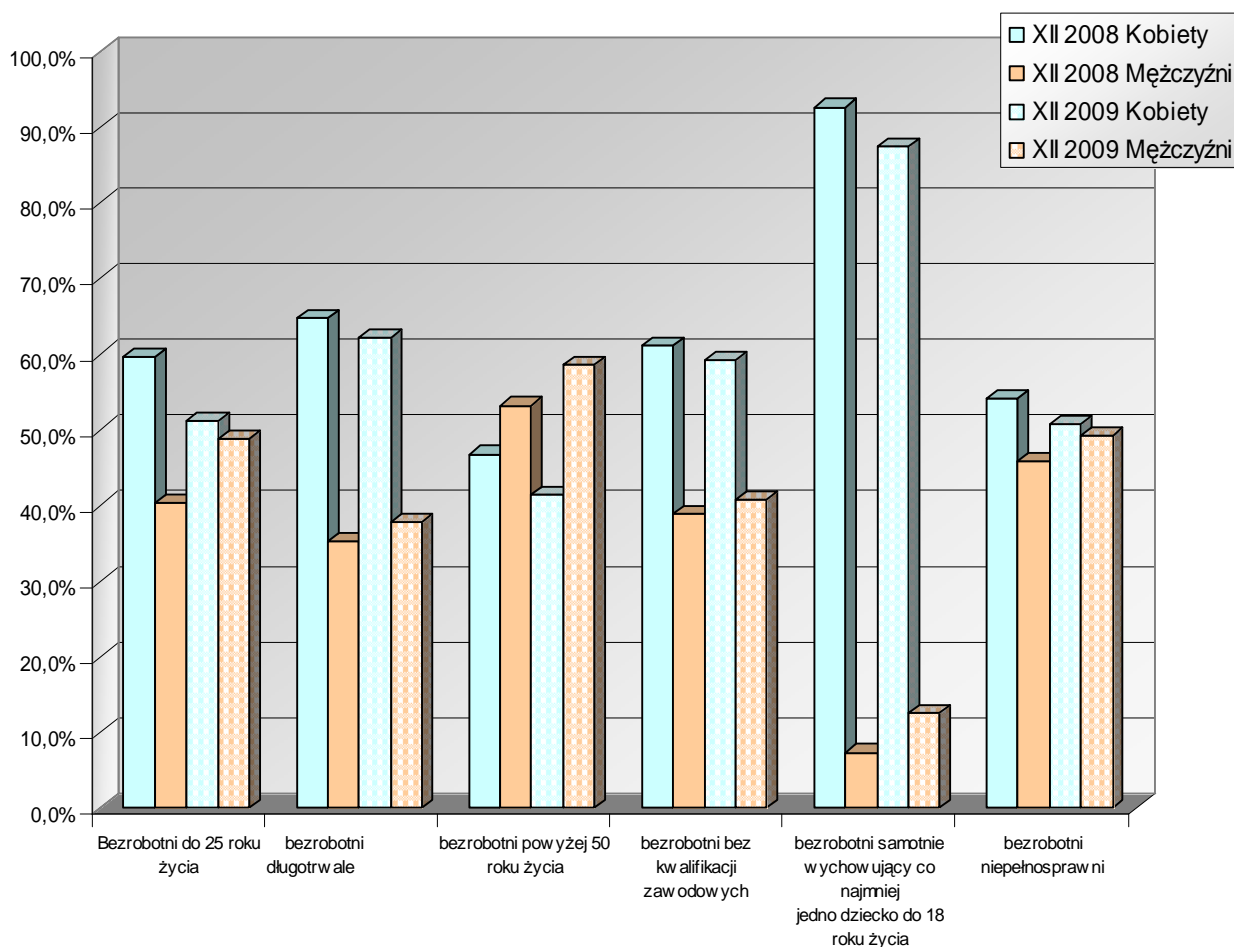
Wykres 4. Bezrobotni w powiecie pilskim – w podziale na płeć

Udział bezrobotnych kobiet był wyższy w większości grup osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, z wyjątkiem 3 grup: osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia, w której udział mężczyzn wynosił 58,6%, osób które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia, w której mężczyźni stanowili 92,3%, osób bez wykształcenia średniego, gdzie udział wyniósł 55,2%.

Niekorzystne dla kobiet są w szczególności zjawiska:

- wysoki, wynoszący 62,2% udział kobiet wśród osób długotrwale bezrobotnych,
- 51,2% wśród bezrobotnych do 25 roku życia,
- 56,8% wśród bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego,
- 59,3% w grupie bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych,
- 54,0% wśród bezrobotnych zamieszkałych na wsi,
- 87,5% wśród osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia.

Wykres 5 przedstawia dane o kobietach i mężczyznach w grupach znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Wykres 5. Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy w 2008 i 2009r.

4.3. Bezrobocie na wsi

Na koniec grudnia 2009r. odnotowano wzrost liczby bezrobotnych zamieszkałych na wsi, która wyniosła 2.092 osoby, stanowiąc 35,0% ogółu bezrobotnych. W porównaniu do stanu z grudnia 2008r. oznacza to wzrost o 685 osób, tj. o 48,7%.

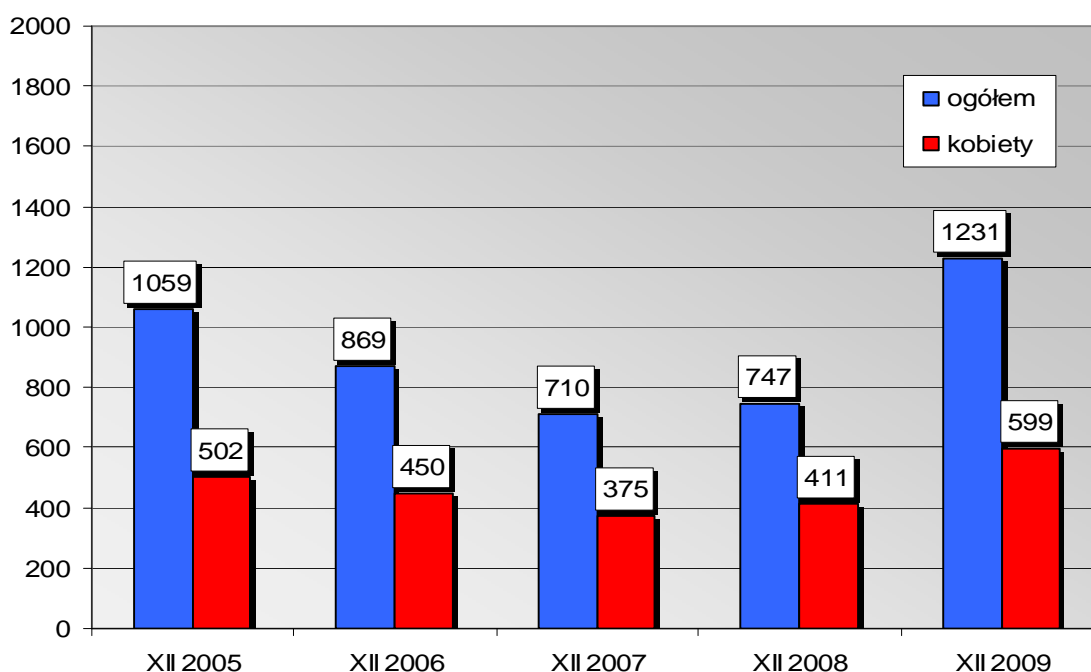
W województwie wielkopolskim w porównaniu z grudniem 2008r. odnotowano wzrost liczby bezrobotnych mieszkańców wsi o 43,6%. Na koniec grudnia 2009r. osoby bezrobotne zamieszkałe na wsi stanowiły w województwie 46,9% ogółu bezrobotnych.

4.4. Bezrobotni z prawem do zasiłku

Na koniec grudnia 2009r. zanotowano w ewidencji Urzędu 1.231 osób bezrobotnych z prawem do zasiłku, które stanowiły 20,6% (na koniec grudnia 2008r. – 18,8%) ogółu bezrobotnych.

Liczba osób bezrobotnych uprawnionych do otrzymywania zasiłku zwiększyła się w stosunku do grudnia 2008r. o 484 osoby, tj. o 64,8%. W końcu grudnia 2009r. bezrobotni z prawem do zasiłku stanowili w województwie wielkopolskim- 21,2%, a w kraju- 20,1% ogółu bezrobotnych.

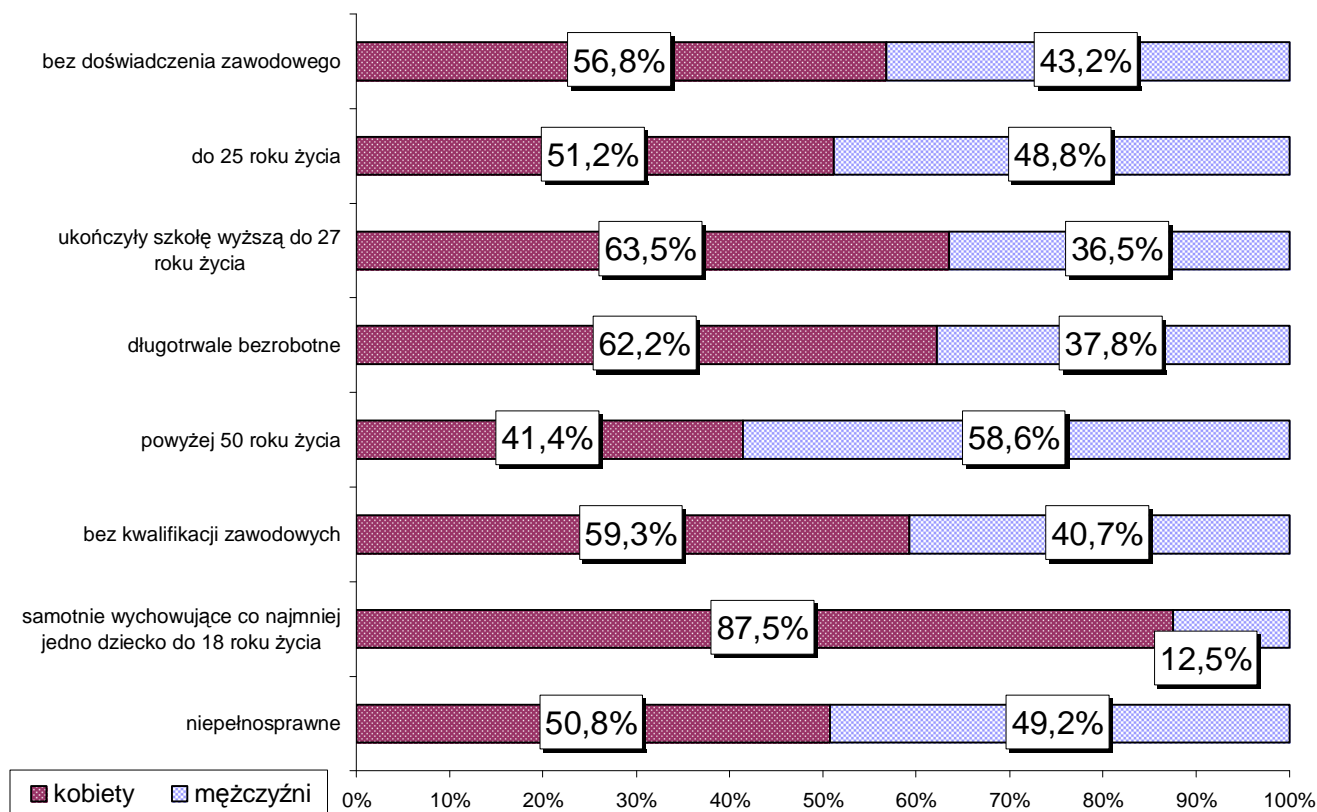
Informacje o bezrobotnych z prawem do zasiłku przedstawia poniższy wykres.

Wykres 6. Bezrobotni z prawem do zasiłku w powiecie pilskim w okresie grudzień 2005 - grudzień 2009r.

5. Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Strukturę osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy przedstawia wykres 7.

Wykres 7. Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy w powiecie pільskim
– stan na 31 grudnia 2009r.

* Zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U.Nr 69, poz.415 - tekst jednolity z 25.04.2008r.), do „osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy” zaliczane są: kategorie bezrobotnych: do 25roku życia, powyżej 50roku życia, niepełnosprawni, osoby samotne wychowujące co najmniej jedno dziecko do lat 18 roku życia, bezrobotnych długotrwale lub kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego, bezrobotnych, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia.

5.1. Bezrobotni w wieku do 25 roku życia

W 2009 roku zarejestrowało się 4.449 osób bezrobotnych w wieku do 25 roku życia.

Z ewidencji wyłączono natomiast 3.637 osób, w tym z tytułu:

- podjęcia pracy - 1.175 (32,3%),
- rozpoczęcia szkolenia, stażu, przygotowania zawodowego, prac społecznie użytecznych - 620 (17,0%),
- niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy - 1.511 (41,5%).

Według stanu na koniec grudnia 2009r. w ewidencji Urzędu Pracy pozostawało 1.460 osób do 25 roku życia, tj. 24,4% ogółu bezrobotnych (na koniec grudnia 2008r.- 21,1%).

Na koniec grudnia 2009r. grupa ta stanowiła w województwie wielkopolskim - 26,3%, a w kraju – 22,5% ogółu bezrobotnych.

Zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Pile osoby bezrobotne do 25 roku życia charakteryzowały się w większości brakiem stażu pracy (51,4%) oraz wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (29,3%), a także gimnazjalnym i poniżej (26,8%). Osoby wykształcone na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej stanowiły 17,7% , a po ukończeniu liceum ogólnokształcącego- 17,5%. Osoby z wyższym wykształceniem stanowiły 8,7%. Kobiety były lepiej wykształcone od mężczyzn, ponieważ aż 62,8% spośród nich miało wykształcenie policealne i średnie oraz średnie ogólnokształcące lub wyższe.

5.2. Bezrobotni powyżej 50 roku życia

Na koniec grudnia 2009 roku liczba bezrobotnych powyżej 50 roku życia wyniosła 1.122 osoby, co stanowiło 18,8% bezrobotnych ogółem (w grudniu 2008r. – 20,4%).

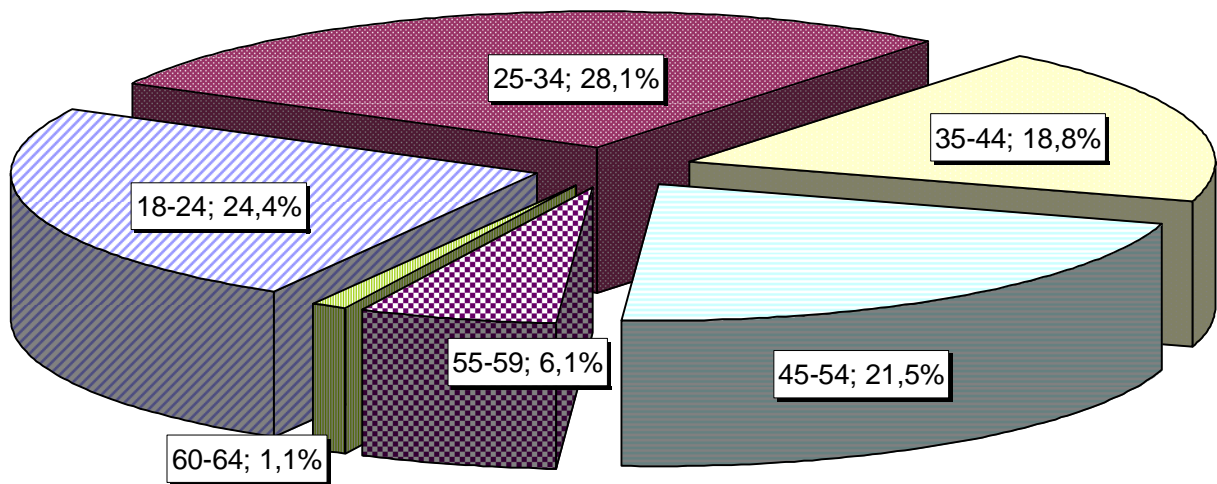
W porównaniu do stanu z grudnia ubiegłego roku nastąpił wzrost o 313 osób w tej kategorii. Dla porównania, udział bezrobotnych powyżej 50 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł na koniec grudnia 2009r. w województwie wielkopolskim 17,9% i był od uzyskanego w grudniu 2008 roku niższy o 1,4 punktu procentowego.

Grupę bezrobotnych powyżej 50 roku życia charakteryzują:

- długotrwałe bezrobocie na poziomie 20,0%,
- niski poziom kwalifikacji zawodowych wyrażający się 74,2% udziałem osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i poniżej,

- znaczny, bo wynoszący 57,4% udział osób o stażu pracy wynoszącym powyżej 20 lat, a 22,7% o stażu pracy w przedziale 10-20 lat.

Jest to zatem grupa o niskim poziomie wykształcenia, tylko 3,2 % osób posiada wykształcenie wyższe.

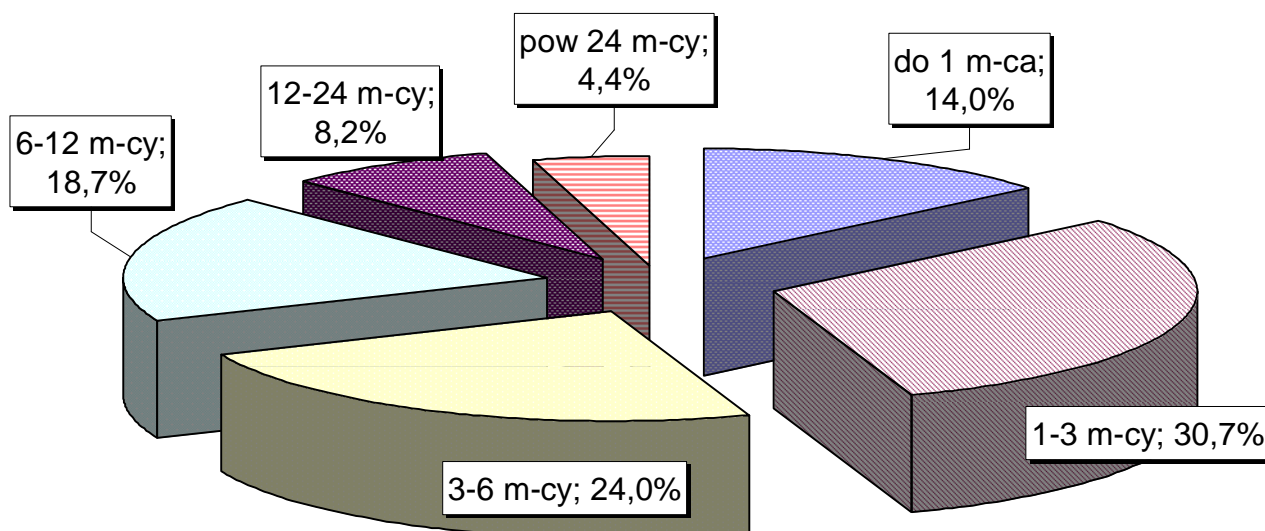
Wykres 8. Struktura bezrobotnych w powiecie pilskim wg wieku na koniec grudnia 2009r.

5.3. Osoby długotrwale bezrobotne

Liczba osób długotrwale bezrobotnych, tj. pozostających w rejestrze Urzędu Pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat, ukształtowała się w końcu grudnia 2009r. na poziomie 1.724 osoby, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 28,9%, natomiast w grudniu 2008r. wynosił 1.633 osoby, tj. 41,1% ogółu bezrobotnych.

Pracę z tej kategorii bezrobotnych podjęło 497 osób, tj. 19,1% wyrejestrowanych. Z liczby tej - w wyniku działań Urzędu Pracy – pracę subsydiowaną rozpoczęło 87 osób, a szkolenie, staż, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy lub prace społecznie użyteczne - 401 osób.

Wykres 9. Struktura osób bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy na 31.12.2009r.

Wśród długotrwale bezrobotnych dominowały kobiety, stanowiące 62,2% tej populacji. Istotny z punktu widzenia aktywizacji zawodowej był wysoki w tej grupie udział osób o najniższych kwalifikacjach. Gimnazjalnym i niższym oraz zasadniczym i zawodowym wykształceniem charakteryzowało się 68,4% osób bezrobotnych.

Analogicznie kształtowała się w tym zakresie sytuacja w województwie wielkopolskim. Na koniec grudnia 2009r. grupa osób długotrwale bezrobotnych stanowiła 32,2% wobec 43,7% z końca grudnia 2008r. Podobnie jak w powiecie pilskim, w całym województwie wielkopolskim dominowały kobiety – 66,6% długotrwale bezrobotnych.

5.4. Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych

Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych w liczbie 1.574 osoby stanowili w końcu grudnia 2009r. 26,3% ogółu bezrobotnych, w województwie wielkopolskim – 24,0%.

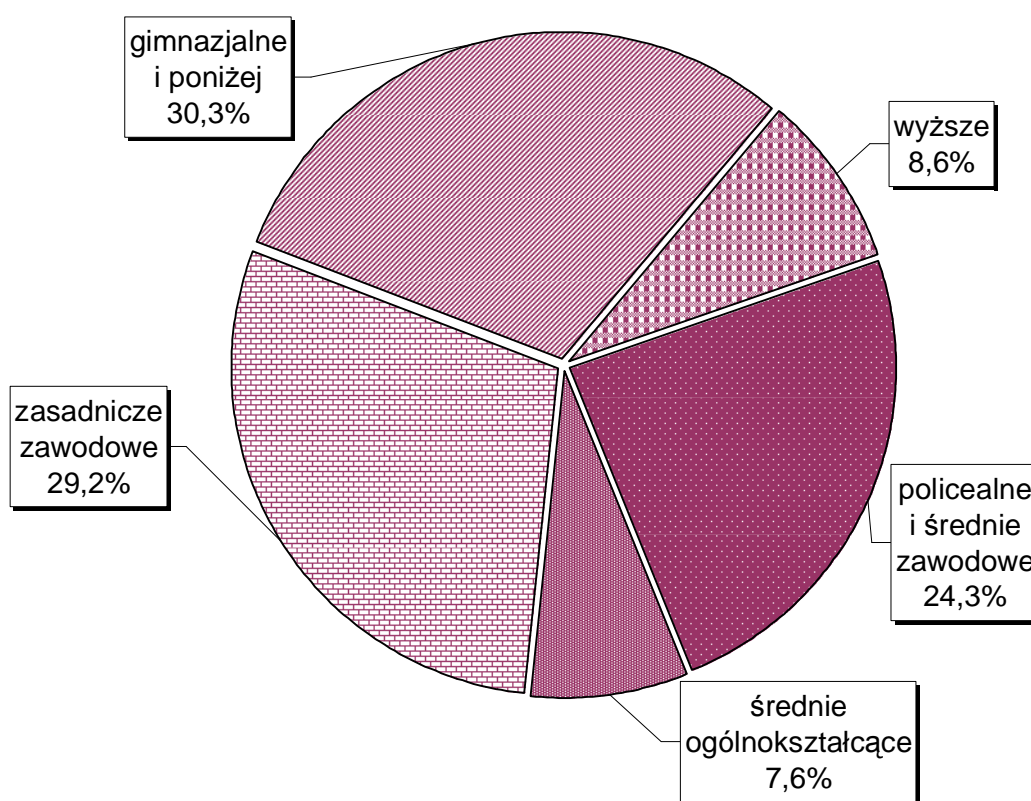
W porównaniu do grudnia 2008 roku ich liczba wzrosła o 496 osób (o 46,0%), przy jednoczesnym spadku o 0,8 punktu procentowego udziału bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych wśród osób bezrobotnych ogółem.

Grupę tę stanowili bezrobotni posiadający wykształcenie:

- średnie ogólnokształcące - 287 osób,
- gimnazjalne i poniżej - 1.287 osób.

W tej kategorii osób bezrobotnych dominowały kobiety – 59,3%.

Inna cecha tej grupy to duża liczebność osób z najniższych przedziałów wiekowych. Udział osób w wieku od 18 do 34 lat, wyniósł 53,0%, natomiast 22,2% stanowiła grupa osób w wieku 45-54 lat.

Wykres 10. Struktura osób bezrobotnych w powiecie pilskim według poziomu wykształcenia - stan na 31 grudnia 2009r.

5.5. Osoby niepełnosprawne

Na koniec grudnia 2009r. w Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowane były 462 osoby niepełnosprawne ogółem, z tego 358 osób jako bezrobotne i 104 osoby jako poszukujące pracy. Liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych stanowiła 6,0% ogółu bezrobotnych, w województwie wielkopolskim – 5,4%.

W porównaniu z końcem grudnia 2008r. zanotowano wzrost bezrobotnych osób niepełnosprawnych o 166 osób (86,5%), przy równoczesnym wzroście o 6 osób (6,1%) poszukujących pracy. Wśród osób niepełnosprawnych ogółem – 223 osoby (48,3%) to kobiety.

„Napływ” i „odpływ” wybranych kategorii bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w powiecie pilskim w 12 miesiącach 2009r. przedstawia poniższe zestawienie:

I – XII 2009r.		B E Z R O B O T N I					
		Do 25roku życia		Powyżej 50 roku życia		Długotrwale bezrobotni	
		osoby	%	osoby	%	osoby	%
1.	Zarejestrowani	4.449	100,0	1.775	100,0	2.687	100,0
2.	Wyrejestrowani	3.637	100,0	1.462	100,0	2.596	100,0
	w tym z powodu:						
	- podjęcia pracy	1.175	32,3	386	26,4	497	19,1
	- subsydiowanej,	129	3,5	81	5,5	87	3,4
	- niesubsydiowanej	1.046	28,8	305	20,9	410	15,8
	- rozpoczęcia szkolenia	63	1,7	153	10,5	139	5,4
	- stażu	545	15,0	95	6,5	145	5,6
	- przygotowania zawodowego	6	0,2	2	0,1	18	0,7
	- prac społecznie użytecznych	6	0,2	55	3,8	99	3,8
	- niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy	1.511	41,5	593	40,6	1.365	52,6
3.	Bezrobotni, którzy utracili status osoby będącej w szczególnej sytuacji na rynku pracy	189	5,2	X	X	X	X
Stan na koniec	grudzień 2009	1.460	24,4*	1.122	18,8*	1.724	28,9*
	grudzień 2008	837	21,1*	809	20,4*	1.633	41,1*

* - Do liczby bezrobotnych ogółem na koniec grudnia 2009r.

III DZIAŁANIA NA RZECZ PROMOCJI ZATRUDNIENIA, ŁAGODZENIA SKUTKÓW BEZROBOCIA I AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ BEZROBOTNYCH.

1. Bezrobotni wg zawodów i specjalności

W końcu 2009r. wśród ogółu osób bezrobotnych – 4.632 osoby (77,5%) posiadało zawodów. W porównaniu do stanu z końca 2008r. liczebność tej grupy zwiększyła się o 1.509 osób, tj. o 48,3%.

Grupa bezrobotnych nieposiadających zawodu na koniec 2009r. liczyła 1.342 osoby, stanowiąc 22,5% ogółu bezrobotnych i w porównaniu ze stanem na koniec 2008r. wzrosła o 490 osób, tj. o 57,5%.

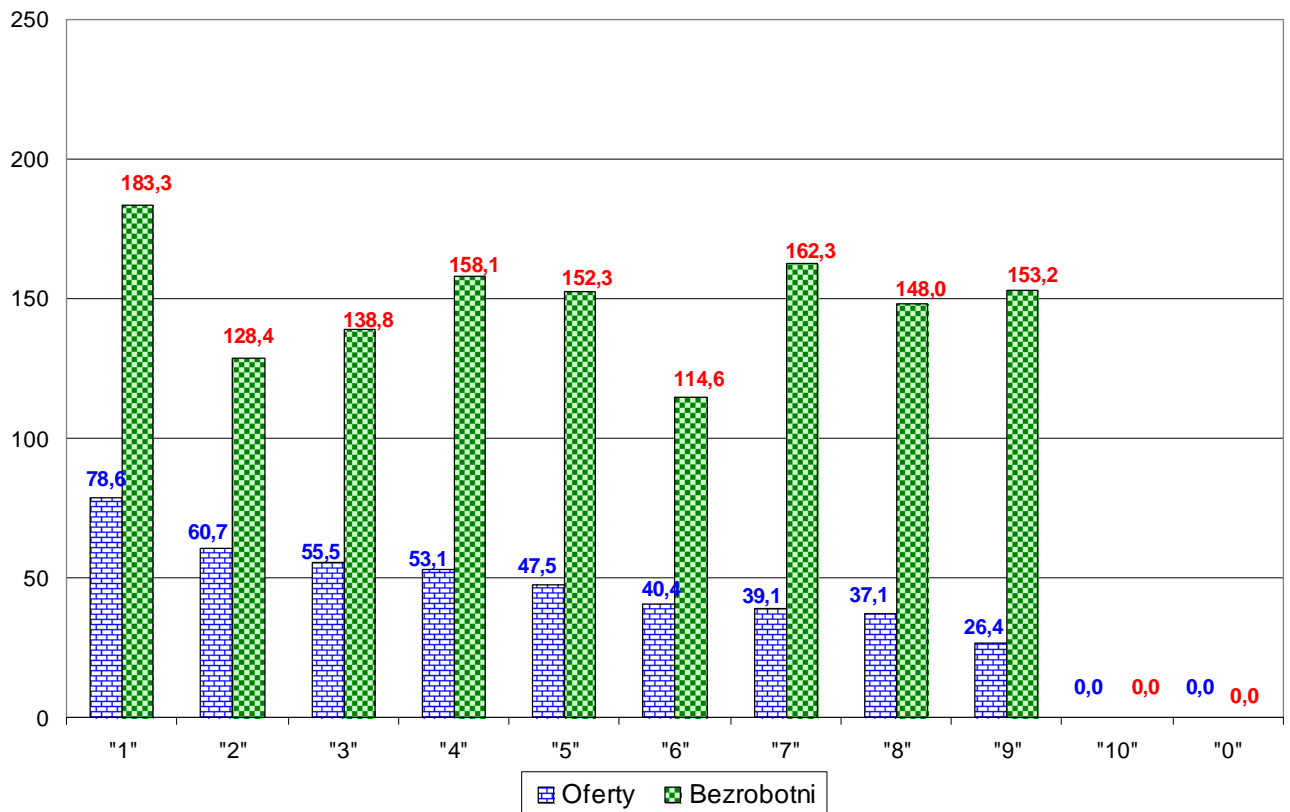
Wyższa zatem było tempo wzrostu bezrobocia wśród osób nieposiadających zawodu; było ono silniejsze niż odnotowane w analogicznym okresie dla całej populacji bezrobotnych. Wzrost ten przełożył się na wzrost bezrobocia we wszystkich 10 zagregowanych na najwyższym poziomie – wielkich grupach zawodowych.

Najwyższe wzrosty odnotowano w grupach:

– robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	- o 62,3%,
– pracownicy biurowi	- o 58,1%,
– pracownicy przy pracach prostych	- o 53,2%,
– pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	- o 52,3%,
– operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	- o 48,0%,
– technicy i inny średni personel	- o 38,8%.

Znacznie w stosunku do 2008r. wzrosło również bezrobocie w grupie osób „bez zawodu” – o 57,5%.

Zmiany w poziomie dysponowanych przez Urząd Pracy ofert pracy i liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w 2009 r. w porównaniu z rokiem poprzednim wg wielkich grup zawodowych przedstawiono na wykresie 11.

„1” Parlamentarzyści wyżsi urzędnicy i kierownicy
 „2” Specjaliści
 „3” Technicy i inny średni personel
 „4” Pracownicy biurowi
 „5” Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy
 „6” Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy

„7” Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy
 „8” Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń
 „9” Pracownicy przy pracach prostych
 „10” Siły zbrojne
 „0” Bez zawodu

Wykres 11. Dynamika ofert pracy i liczby zarejestrowanych bezrobotnych w 2009r.

Zawody i specjalności reprezentowane przez bezrobotnych oraz uznane za generujące bezrobocie w powiecie pilskim w 2009r. zawarto w zestawieniu:

Wyszczególnienie	Wybrane dane statystyczne o zawodach i bezrobotnych	
	stan na 31 grudnia	
	2008	2009
– ogółem liczba zawodów reprezentowanych przez bezrobotnych	455	541
– liczba osób bezrobotnych	3.975	5.974
– liczba wyodrębnionych zawodów generujących bezrobocie w powiecie pilskim*	10	16
– liczba bezrobotnych sklasyfikowanych w wyodrębnionej grupie zawodów	1.049	1.939
– % udział bezrobotnych w zawodach generujących bezrobocie do bezrobotnych ogółem	26,4	32,5

Wyodrębnioną na koniec grudnia 2009 r. grupę 16 zawodów generujących bezrobocie stanowiły:

Wyszczególnienie	Bezrobotni z kwalifikacjami generującymi bezrobocie
	liczba osób w zawodzie
– Bez zawodu	1.342
– Sprzedawca	458
– Technik ekonomista	170
– Monter sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych	147
– Kucharz	145
– Murarz	131
– Mechanik samochodów osobowych	115
– Krawiec	102

Zawody pomiędzy 98 a 50 osobami w danym zawodzie: ekonomista (98 os), ślusarz (94 os.), piekarz (78 os.), technik żywienia i gospodarstwa domowego (78 os.), sprzątaczką (77 os.), technik prac biurowych (68os.), technik mechanik (67 os.), robotnik gospodarczy (61 os.), technik rolnik (50 os.).

* Zawody objęte monitoringiem z uwagi na podaż, tj. liczebność w zawodzie wynoszącą co najmniej 50 osób bezrobotnych.

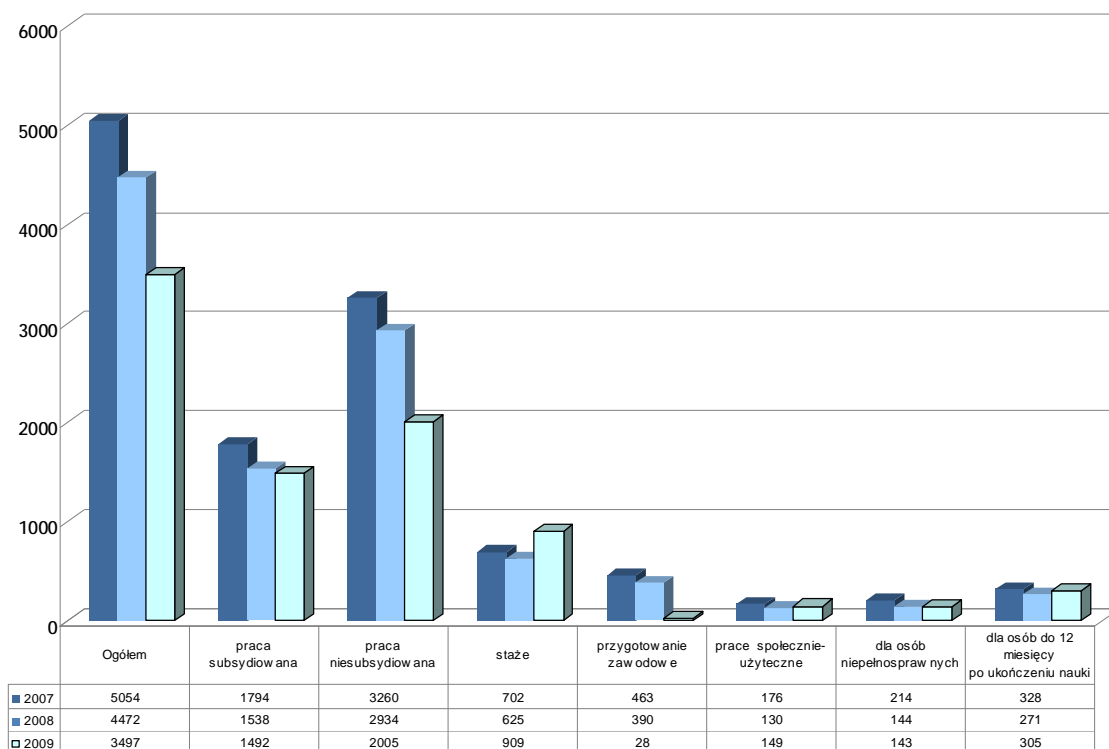
2. Oferty pracy

W 2009r. Urząd dysponował 3.497 ofertami pracy. W porównaniu do 2008 roku ilość ofert była niższa o 975 (o 21,8%),

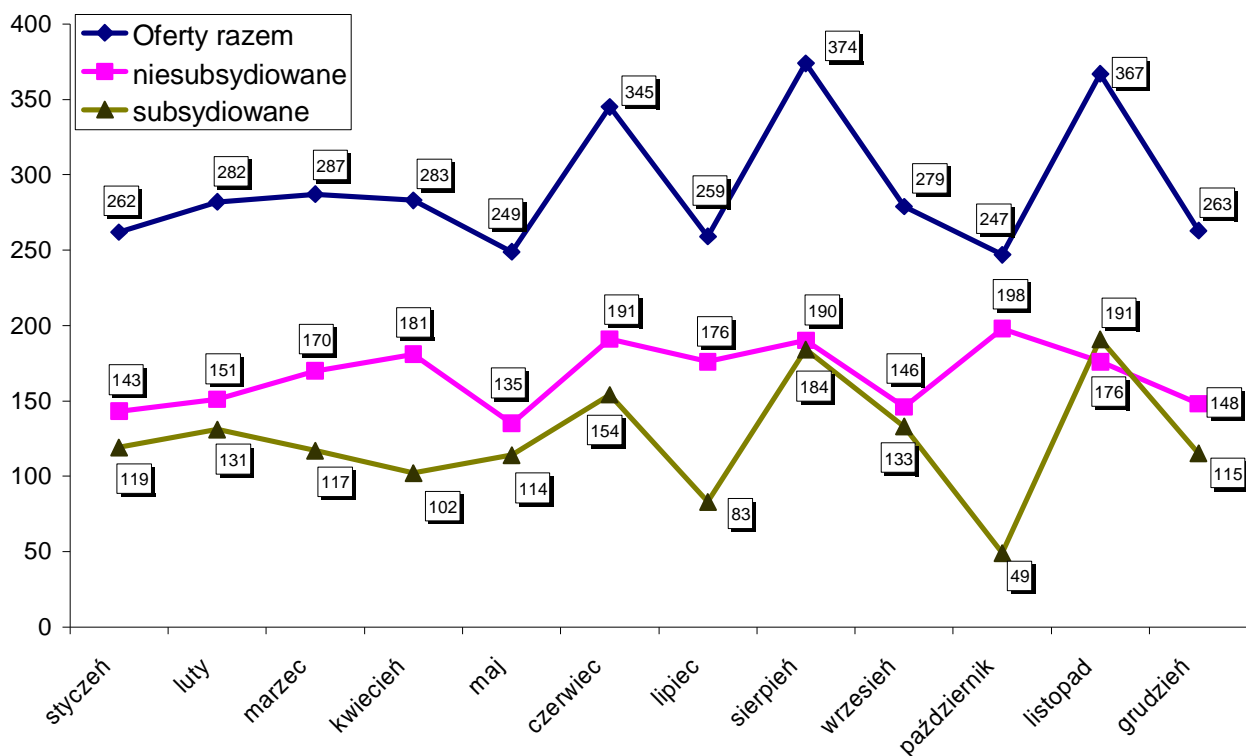
Spośród wszystkich ofert pracy, którymi dysponował Urząd, propozycje zatrudnienia subsydiowanego dotyczyły:

- w 2007r. – 1.794 ofert, tj. 35,5% ogólnej liczby ofert pracy,
- w 2008r. – 1.538 ofert, tj. 34,4% ogólnej liczby ofert pracy,
- w 2009r. – 1.492 ofert, tj. 42,7% ogólnej liczby ofert pracy.

Wśród zgłoszonych ofert subsydiowanych najwięcej dotyczyło staży – 909 propozycji, tj. 60,9% ogólnej ilości będących w dyspozycji Urzędu ofert subsydiowanych (zgodnie z metodologią dotyczącą sprawozdawczości rynku pracy, staż wlicza się do ofert pracy).

Wykres 12. Oferty pracy w okresie 2007 – 2009

Wykres 13. Oferty pracy w 2009r.

3. Oferty pracy według rodzaju działalności gospodarczej

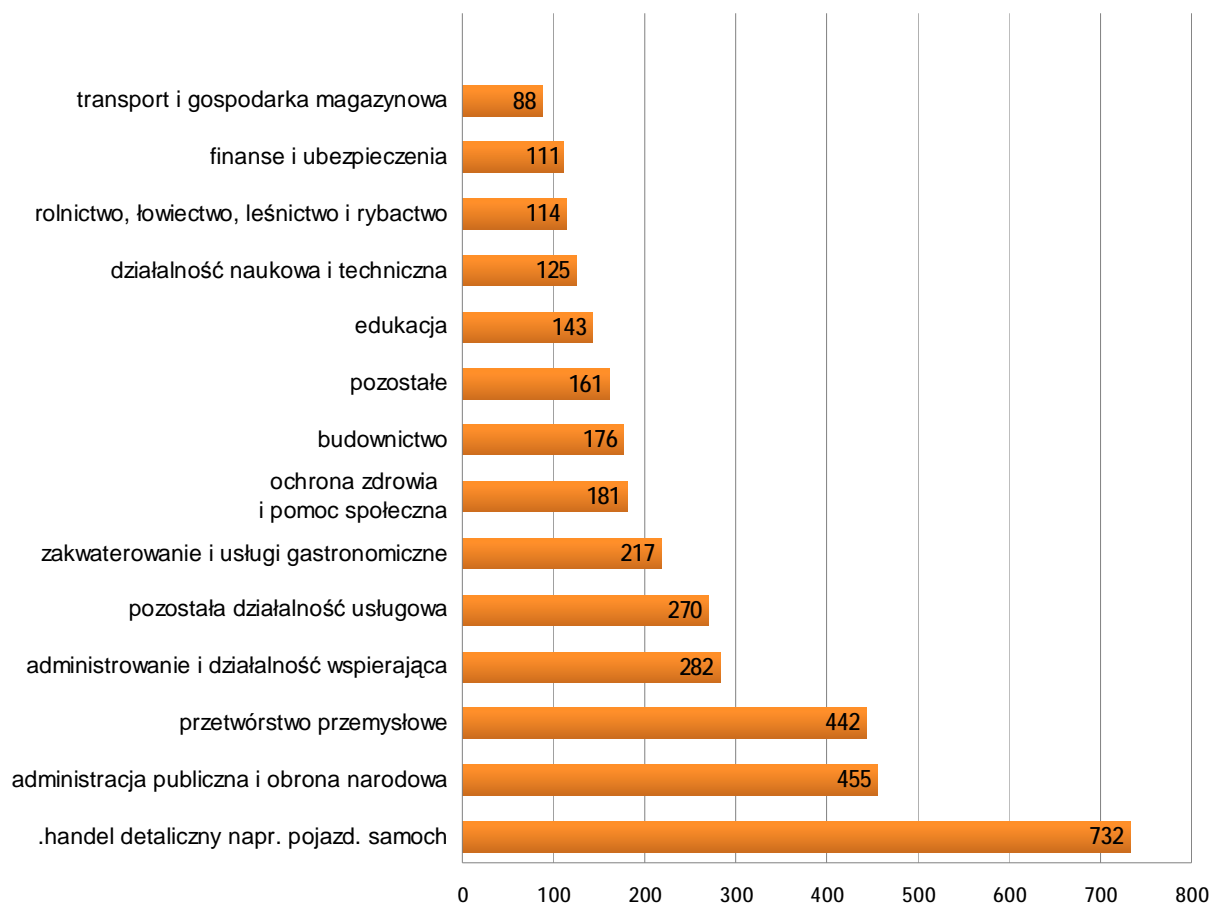
Najwięcej ofert pochodziło z trzech sekcji działalności: handlu, administracji publicznej, przetwórstwa przemysłowego. Z tych trzech sekcji zostało zgłoszonych 46,6% ogólnej liczby ofert dysponowanych przez Urząd w 2009r. Wysoki wskaźnik udziału w ofertach pracy ogółem wystąpił też w sekcji administrowanie i działalność wspierająca (8,1%), pozostała działalność usługowa (7,7%) oraz zakwaterowanie i usługi gastronomiczne (6,2%).

Porównanie ilości ofert dysponowanych przez Urząd w końcu 2008 i 2009 roku wskazuje, że popyt na pracę obniżył się we wszystkich podstawowych działaniach gospodarki w powiecie pilskim.

I tak: transporcie o 56,2%, budownictwie o 45%, handlu o 32,7%, przetwórstwie przemysłowym o 22% i edukacji o 12,3%. Wzrósł natomiast w ochronie zdrowia o 13,1%.

Oferty pracy według rodzaju działalności gospodarczej przedstawia wykres 14.

Wykres 14. Oferty pracy według rodzaju działalności w 2009r.

4. Oferty pracy według zawodów

Największa ilość ofert pracy w 2009 roku skierowana była do osób posiadających następujące kwalifikacje zawodowe:

	liczba ofert pracy	% udział do ogólnej liczby ofert
- sprzedawca	477	13,6
- robotnik gospodarczy	313	9,0
- technik prac biurowych	255	7,3
- technik administracji	144	4,1
- sprzątaczką	100	2,9
- bufetowy	70	2,0
- magazynier	69	2,0
- kucharz	69	2,0
- specjalista ds. marketingu i handlu	51	1,5
- przedstawiciel handlowy	46	1,3
- agent ubezpieczeniowy	46	1,3
- pozostali operatorzy maszyn	41	1,2
- robotnik budowlany	41	1,2
- księgowy (samodzielny)	41	1,2
- fryzjer	37	1,1

W wymienionych zawodach skierowanych było do bezrobotnych 1.800 propozycji pracy, tj. 51,3% ogólnej ich liczby, przy czym oferty pracy dla sprzedawców, techników prac biurowych i robotników gospodarczych, sprzątarek oraz magazynierów skierowane były do bezrobotnych w zawodach objętych monitoringiem.

Porównanie ilości ofert dysponowanych przez Urząd w 2009 roku. z analogicznym okresem roku 2008 wskazuje, że największy względny (procentowy) wzrost bądź spadek propozycji zatrudnienia dotyczył bezrobotnych w zawodach:

Wyszczególnienie	Ilość ofert	2008=100% Dynamika
– technik administracyjny	144	173,5
– technik prac biurowych	255	119,7
– sprzątaczką	100	113,6
– specjalista do marketingu i handlu	51	104,1
– sprzedawca	477	86,4
– magazynier	69	79,3
– kucharz	69	77,5
– robotnik gospodarczy	313	76,3
– robotnik budowlany	41	69,5
– przedstawiciel handlowy	46	56,1
– kierowca samochodu osobowego	20	28,2
– kierowca samochodu ciężarowego	28	24,8

5. Podjęcia pracy

W okresie od stycznia do grudnia 2009r. osoby bezrobotne były aktywizowane w ramach różnych form zwłaszcza poprzez zatrudnienie. W tymże okresie pracę podjęło 3.818 osób, z tego:

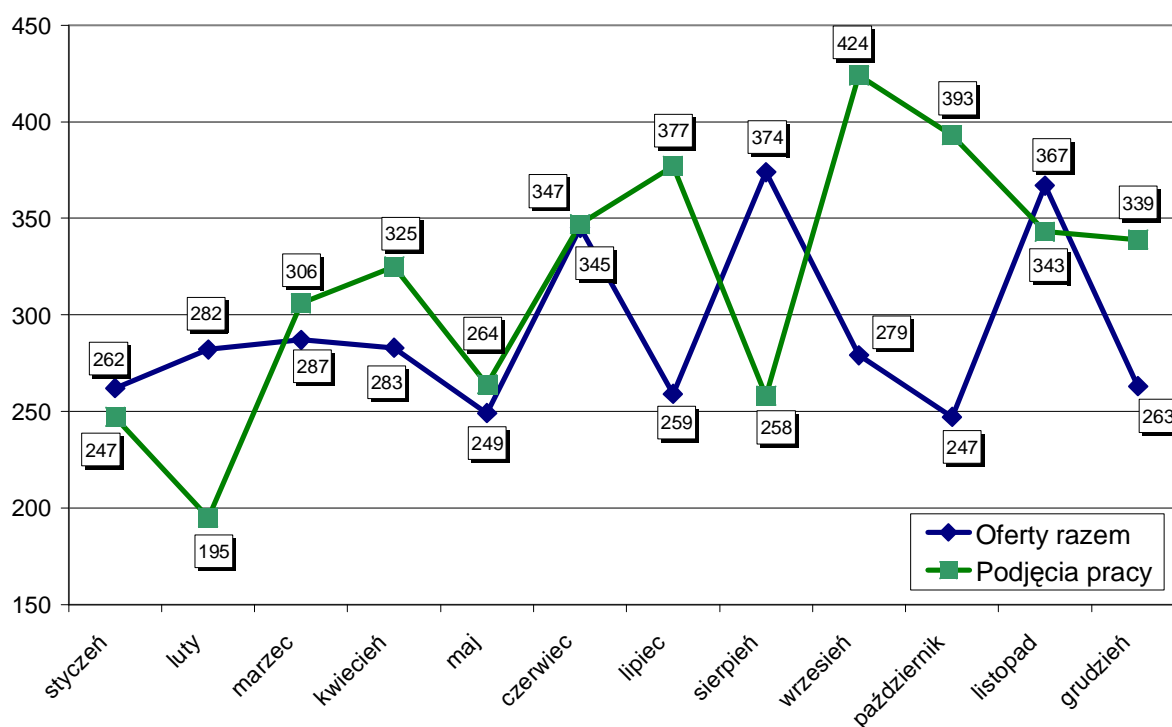
- pracę niesubsydiowaną
- pracę subsydiowaną

z tego:

- prace interwencyjne
- roboty publiczne
- podjęcie działalności gospodarczej
- w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego
- inne (zatrudnienie osób niepełnosprawnych na miejsca pracy utworzone ze środków PFRON).

	osoby	% udział do ogółu podjęć pracy
	3.212	84,1%
	606	15,9%
	16	0,4%
	62	1,6%
	282	7,4%
	219	5,7%
	27	0,7%

Ponadto w 2009r. staż i przygotowanie zawodowe w miejscu pracy rozpoczęły 884 osoby oraz 129 osób skierowano do prac społecznie użytecznych.

Wykres 16. Oferty pracy i podjęcia pracy w 2009r.

6. Aktywizacja zawodowa bezrobotnych w ramach aktywnych programów rynkowych

W okresie I – XII 2009r. osoby bezrobotne były aktywizowane zawodowo w ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu. W tym okresie PUP w Pile skierował na te formy 2.123 osoby bezrobotne, tj. o 168 osób (o 8,6%) więcej niż w 2008 roku.

W porównaniu z 2008 rokiem znacznie wzrosło zainteresowanie dotacjami na podjęcie działalności gospodarczej. W tym okresie wzrosła liczba osób bezrobotnych, którym udzielono środków na podjęcie działalności gospodarczej o 125 osób. Więcej również osób skierowano na:

- staże - o 272 osoby,
- szkolenia - o 102 osoby,
- stanowiska pracy utworzone w ramach refundacji kosztów ich wyposażenia - o 76 osób.

Zmniejszyła się natomiast liczba osób skierowanych na:

- przygotowanie zawodowe - o 347 osób, z uwagi na wyłączenie z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy od 01.02 br. tej formy aktywizacji ,
- prace społecznie użyteczne - o 27 osób, w związku z mniejszym zainteresowaniem gmin,
- prace interwencyjne - o 25 osób, zainteresowanie tą formą jest mniejsze ze względu na wymogi związane z pomocą publiczną,
- roboty publiczne - o 8 osób, w związku ze zmniejszeniem zainteresowania gmin.

Liczba osób skierowanych w omawianym okresie przedstawiała się następująco:

Aktywne formy	Liczba zaktzywizowanych w okresie				Dynamika 2008r. = 100%
	2008r.		2009r.		
	osoby	struktura w %	osoby	struktura w %	
11. Prace interwencyjne	41	2,1	16	0,8	39,0
11. Roboty publiczne	70	3,6	62	2,9	88,6
11. Jednorazowe środki na podjęcie dział. gosp.	157	8,0	282	13,3	179,6
11. Ref. kosztów wyposażenia lub doposażenia st. pracy	143	7,3	219	10,3	153,1
11. Szkolenia	429	21,9	531	25,0	123,8
11. Staże	578	29,6	850	40,0	147,1
11. Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy	381	19,5	34	1,6	8,9
11. Prace społecznie użyteczne	156	8,0	129	6,1	82,7
Ogółem	1.955	100,0	2.123	100,0	108,6

W otoczeniu małej i średniej przedsiębiorczości wspierano tworzenie miejsc pracy w następujących branżach:

Wyszczególnienie	L. miejsc pracy utworzonych w ramach			
	Środków na podjęcie działalności gospodarczej		Refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy	
	l. osób	% udział	l. utworzonych miejsc pracy	% udział
Ogółem	282	100,0	159	100,0
z tego:				
- działalność handlowa	57	20,2	30	18,9
- usługi	219	77,7	118	74,2
- produkcja	6	2,1	11	6,9

Podjęmowanie działalności gospodarczej zdominowały usługi. Osoby bezrobotne uruchamiały firmy świadczące głównie usługi ogólnobudowlane, kosmetyczne, fryzjerskie, mechaniki pojazdowej, doradztwo prawne, usługi informatyczne, w zakresie pośrednictwa ubezpieczeniowego i finansów, stolarskie, fizjoterapeutyczne, reklamy i promocji.

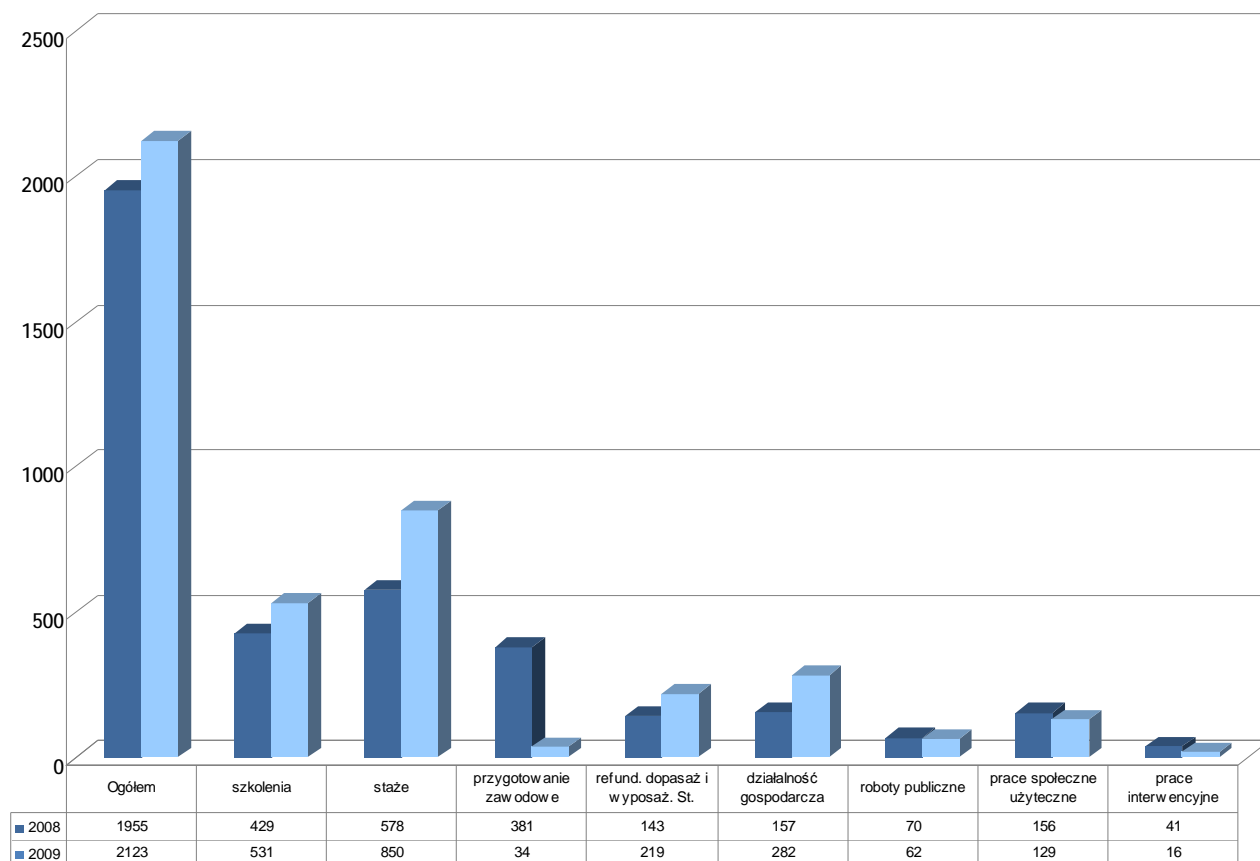
Pracodawcy natomiast tworzyli stanowiska pracy głównie dla specjalistów ds. handlu i marketingu, grafików komputerowych, magazynierów, zaopatrzeniowców, sprzedawców, kucharzy, piekarzy, barmanów, kelnerów, operatorów myjni, kierowców, operatorów maszyn, elektromechaników, spawaczy, murarzy, stolarzy i mechaników samochodowych.

W 2009 roku Urząd organizował szkolenia, zarówno grupowe, jak i na indywidualne wnioski osób bezrobotnych. Na indywidualne wnioski skierowano 30 osób bezrobotnych na następujące szkolenia: kurs florystyczny (2 osoby) oraz po 1 osobie - certyfikat kompetencji zawodowych krajowego przewoźnika drogowego rzeczy, kurs kwalifikacyjny dla kandydatów na instruktorów nauki jazdy kategorii B i C, mikropigmentacja, kurs kosmetyczny I stopnia, kurs pielęgnacji i strzyżenia psów, obsługa programu komputerowego AutoCAD, kurs kosmetyki kompleksowej, kadry – płace – ZUS wraz z obsługą programu Płatnik. W ramach szkoleń grupowych zrealizowano wnioski indywidualne na następujące kierunki szkoleń: instruktor nauki jazdy kat. B (3 osoby), obsługa kas fiskalnych z terminalem kart płatniczych (8 osób), kurs dokształcający kierowców przewożących rzeczy (1 osoba), magazynier z uprawnieniami kierowcy wózka jezdniowego (3 osoby), operator koparko-ładowarki (4 osoby), operator obsługi maszyn drogowych (1 osoba).

W organizowanych przez Urząd szkoleniach grupowych, których celem było podniesienie kwalifikacji zawodowych oraz nabycie umiejętności aktywnego poszukiwania pracy wzięło udział 501 osób bezrobotnych. Były to następujące szkolenia: obsługa kas fiskalnych z terminalem kart płatniczych (59 osób), kurs dokształcający kierowców przewożących rzeczy (15 osób), Jak założyć i prowadzić własną firmę (96 osób), magazynier z uprawnieniami kierowcy wózka jezdniowego (45 osób), opiekun osób starszych (10 osób), operator koparko-ładowarki (35 osób), operator obsługi maszyn drogowych (10 osób), spawanie stali metodą TIG i MAG wraz z czytaniem rysunku technicznego (40 osób), instruktor nauki jazdy kat. B (10 osób), szkolenie aktywizacyjne (160 osób), szkolenie z zakresu aktywnego poszukiwania pracy w Klubie Pracy (21 osób).

Ponadto w 2009 roku podpisano i realizowano umowy na sfinansowanie kosztów studiów podyplomowych 9 osobom bezrobotnym w następujących kierunkach: Bezpieczeństwo i Higiena Pracy (1 osoba), Audyt energetyczny (1 osoba), Logistyka (1 osoba), Żywnienie człowieka – promocja zdrowia (1 osoba), Przygotowanie pedagogiczne (2 osoby), Zintegrowana edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna (2 osoby), Rachunkowość (1 osoba).

Zawarto również 1 umowę o sfinansowanie kosztów egzaminu dla jednej osoby bezrobotnej w celu uzyskania uprawnień audytora energetycznego.

Wykres 17. Liczba osób bezrobotnych skierowanych do aktywnych programów rynku pracy w latach 2008 -2009

7. Programy aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych

W 2009 roku Powiatowy Urząd Pracy w Pile, zwłaszcza w ramach dodatkowo pozyskanych środków (poza przydzielonymi według algorytmu):

1. Kontynuował realizację projektu systemowego **„Mój wybór – moja przyszłość”**, który rozpoczęto w styczniu 2008 roku. Projekt współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Poddziałanie 6.1.3 Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych, realizowany w latach 2008-2013.

W 2009r. skierowano do udziału w projekcie 330 osób bezrobotnych, z tego: 130 osób skierowano na staż, 125 osób na szkolenie, z 25 osobami zawarto umowy o udzielenie środków na podjęcie działalności gospodarczej. 50 osób skorzystało z 2 form wsparcia: szkolenia „Jak założyć i prowadzić własną firmę” oraz dotacji na podjęcie działalności gospodarczej. Ponadto 196 osób kontynuowało swój udział w projekcie: staż -127 osób oraz przygotowanie zawodowe – 69 osób. Łącznie w 2009r. w ramach projektu zaktywizowano 526 osób bezrobotnych.

2. Przystąpił do realizacji programów:

- 1) **„ROWY”** – program powiatowy, którego celem było zahamowanie zjawiska wykluczenia społecznego ze szczególnym uwzględnieniem osób długotrwale bezrobotnych oraz poprawa stanu urządzeń melioracyjnych poprzez prace związane z konserwacją urządzeń melioracji podstawowej, tj. rzek, kanałów, wałów przeciwpowodziowych. Do programu – zgodnie ze zgłoszonymi potrzebami samorządów gminnych - skierowano 25 osób bezrobotnych do wykonywania robót publicznych w 6 gminach (Kaczory, Szydłowo, Wyrzysk, Wysoka, Miasteczko Krajeńskie, Ujście);

- 2) **„KOLEJNA SZANSA”**- program na rzecz osób bezrobotnych zwolnionych z pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników, związanych z trudnościami gospodarczymi lub niewypłacalnością pracodawcy w warunkach kryzysu gospodarczego. Program realizowany w okresie od 01.05.2009r. do 31.12.2009r.

Celem programu było zminimalizowanie skutków negatywnego pozostawania bez pracy, zdobycie przez uczestników programu nowych kwalifikacji zawodowych lub umiejętności, a także doświadczenia zawodowego, zgodnie z aktualnymi wymaganiami rynku pracy oraz zwiększenie ich zdolności komunikacyjnych, motywacji i umiejętności w poszu-

kiwaniu pracy. W ramach programu 10 osób bezrobotnych uzyskało niezbędną wiedzę z zakresu aktywnego poszukiwania pracy, 44 osoby skierowano na szkolenia zawodowe: „Obsługa kas fiskalnych z terminalem kart płatniczych”, „Magazynier z uprawnieniami kierowcy wózka widłowego”, „Operator koparko-ładowarki”, „Spawacz metodą TIG i MAG. 33 osobom udzielono jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej, w tym 20 osobom po uprzednim ukończeniu szkolenia z zakresu prowadzenia własnej firmy. Ponadto 48 osób uzyskało nowe kwalifikacje w ramach odbytego stażu. W ramach podjętych działań, dzięki organizacji spotkań informacyjno- doradczych rozpoznających problemy zawodowe uczestników identyfikowano kandydatów do uczestnictwa w programie. Ponadto, zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych dokonano wyboru instytucji szkolących, którym powierzona została realizacja szkoleń;

- 3) **„Stawiam na przedsiębiorczość”** – program na rzecz rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości. Program realizowany w okresie od 01.05.2009r. do 31.12.2009r. Celem programu było podniesienie aktywności zawodowej oraz zdolności do samozatrudnienia i zatrudnienia 222 osób bezrobotnych. W ramach programu 126 osób otrzymało jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej. Ponadto w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy utworzonych zostało 96 nowych miejsc pracy dla osób bezrobotnych;
- 4) **„Młoda kadra”**- program na rzecz wspierania aktywności zawodowej osób do 30 roku życia. Program realizowany w okresie od 01.05.2009r. do 31.12.2009r. Celem programu było zwiększenie wskaźnika zatrudnienia osób bezrobotnych do 30 roku życia, zwiększenie ich szans na zatrudnienie, zdobycie przez uczestników programu nowych kwalifikacji zawodowych lub umiejętności, a także doświadczenia zawodowego, zgodnie z aktualnymi wymaganiami rynku pracy oraz zwiększenie ich zdolności komunikacyjnych, motywacji i umiejętności w poszukiwaniu pracy.
W ramach programu 20 osobom udzielono jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej. Ponadto 84 osób uzyskało nowe kwalifikacje w ramach odbytego stażu. W ramach refundacji wyposażenia i doposażenia miejsc pracy utworzono 12 nowych miejsc pracy dla uczestników programu;
- 5) **„45/50+”**- program na rzecz aktywizacji zawodowej dla osób bezrobotnych w wieku powyżej 45 roku życia ze szczególnym uwzględnieniem osób po 50 roku życia. Program realizowany w okresie od 01.05.2009r. do 31.12.2009r.

Celem programu było zwiększenie wskaźnika zatrudnienia osób bezrobotnych powyżej 45/50 roku życia, zwiększenie ich szans na zatrudnienie, zdobycie przez uczestników programu nowych kwalifikacji zawodowych lub umiejętności, a także doświadczenia zawodowego, zgodnie z aktualnymi wymaganiami rynku pracy.

W okresie od V-VI 2009r., w ramach podjętych działań, doradcy zawodowi oraz pośrednicy pracy brali udział w doborze kandydatów do realizowanego programu .

W ramach programu 80 osób bezrobotnych ukończyło szkolenie z zakresu umiejętności aktywnego poszukiwania pracy, 33 osoby skierowano do odbycia stażu. Ponadto utworzonych zostało 15 miejsc pracy dla uczestników programu w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia miejsca pracy.

8. Poradnictwo zawodowe

Działania podejmowane przez doradców zawodowych obejmowały pomoc indywidualną oraz spotkania grupowe.

W 2009 roku poradnictwem zawodowym objęto 7.597 osób. Zakres działań doradców zawodowych był następujący:

- indywidualna informacja zawodowa – 273 osoby,
- rozmowy wstępne – 5.112 osób,
- indywidualne porady zawodowe – 1.790 osób,
- grupowa informacja zawodowa – 336 osób,
- grupowa porada zawodowa – 86 osób.

W ramach wizyt indywidualnych klienci otrzymywali pomoc w planowaniu i podejmowaniu decyzji zawodowych, a także w aktywnym poszukiwaniu pracy m.in. poprzez przygotowanie dokumentów aplikacyjnych oraz przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej. Przedstawiano możliwości podwyższenia kwalifikacji zawodowych, uzyskania dodatkowych uprawnień, jak również kontynuowania edukacji. Osoby zarejestrowane otrzymywały informacje o działaniach innych instytucji działających na rzecz osób bezrobotnych, poszukujących pracy oraz niepełnosprawnych. Podczas rozmów wstępnych i porad indywidualnych przygotowywano indywidualne plany działania dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy w celu doprowadzenia do podjęcia przez nich odpowiedniej pracy. 9 osób bezrobotnych skorzystało z możliwości przeprowadzenia Kwestionariusza Zainteresowań Zawodowych.

Pod kierunkiem doradców zawodowych odbyły się zajęcia z zakresu poradnictwa grupowego. Porady grupowe prowadzone były w formie warsztatów i obejmowały następujące bloki

tematyczne: metody aktywnego poszukiwania pracy, motywacja do poszukiwania pracy i zdobywania kwalifikacji zawodowych, autoprezentacja w rozmowie kwalifikacyjnej, planowanie kariery zawodowej oraz wspieranie motywacji i samopoznania. W w/w zajęciach uczestniczyły osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy lub zgłaszające taką potrzebę w rozmowie z doradcą.

W zakresie informacji grupowej odbywały się spotkania informacyjno-doradcze adresowane do następujących grup:

- osoby bezrobotne do 25 roku życia posiadające wykształcenie podstawowe/ gimnazjalne lub zawodowe,
- osoby długotrwale bezrobotne,
- osoby nowozarejestrowane w PUP,
- osoby bezrobotne zainteresowane udziałem w szkoleniach grupowych,
- osoby bezrobotne niepełnosprawne,
- osoby poszukujące pracy,
- osoby zwolnione z pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników.

Doradcy zawodowi aktywnie uczestniczyli w weryfikacji kandydatów do uczestnictwa w następujących szkoleniach grupowych:

- ✓ Fakturowanie i gospodarka magazynowa,
- ✓ Jak założyć i prowadzić własną firmę,
- ✓ Magazynier z uprawnieniami kierowcy wózka jezdniowego,
- ✓ Opiekun osób starszych,
- ✓ Obsługa kas fiskalnych z terminalem kart płatniczych,
- ✓ Operator koparko-ładowarki,
- ✓ Operator obsługi maszyn drogowych,
- ✓ Kierowca kat. CE,
- ✓ Instruktor nauki jazdy kat. B,
- ✓ Murarz-tylnkarz-glazurnik, instalator sanitarny z praktyką w warunkach rzeczywistych,
- ✓ Nowoczesny handlowiec,
- ✓ Telemarketing z obsługą komputera,
- ✓ Szkolenia w Klubie Pracy z zakresu aktywnego poszukiwania pracy,
- ✓ Zajęcia aktywizacyjne w Klubie Pracy

Wstępny dobór kandydatów odbywał się głównie w wyniku rozmów indywidualnych.

Zgodnie z założeniami wniosku o dofinansowanie projektu „Mój wybór – moja przyszłość”, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego doradcy zawodowi zajmowali się aktywnie promocją działań w/w projektu. W ramach realizowanych rozmów indywidualnych uczestniczyli w rekrutacji uczestników do projektu, informowali o celach i założeniach projektu, diagnozowali potencjał zawodowy uczestników oraz możliwości ich rozwoju, w celu dostosowania odpowiedniej formy wsparcia.

W związku z realizowaniem przez Powiatowy Urząd Pracy w Pile programów, doradcy zawodowi współuczestniczyli w doborze kandydatów do realizowanych programów zgodnie z obowiązującymi założeniami:

- 1) „Kolejna szansa” – program na rzecz osób bezrobotnych, zwolnionych z pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników, związanych z trudnościami gospodarczymi lub niewypłacalnością pracodawcy w warunkach kryzysu finansowego (268 osób);
W ramach udzielonej pomocy doradcy rozpoznawali indywidualne potrzeby i możliwości osób w wyniku przeprowadzonych porad indywidualnych (130 osób) oraz zorganizowanych spotkań informacyjno-doradczych (138 osób). Podczas w/w inicjatyw zapoznano kandydatów z celem projektu oraz korzyściami płynącymi z udziału w poszczególnych działaniach. Ponadto przeprowadzono wśród bezrobotnych ankietę celem określenia ich potrzeb i oczekiwań względem proponowanych form aktywizacji;
- 2) „Młoda kadra” – zwiększenie aktywności zawodowej osób do 30 roku życia (517 osób);
- 3) „45/50+” – zwiększenie aktywności zawodowej osób powyżej 45 roku życia (536 osób);
- 4) „Stawiam na przedsiębiorczość” – rozwój małej i średniej przedsiębiorczości (371 osób);
- 5) „ROWY” – aktywizacja zawodowa osób zamieszkujących tereny wiejskie (97 osób).

9. Aktywne poszukiwanie pracy – Klub Pracy

W 2009 roku z usług Klubów Pracy w Pile i w Wyrzysku skorzystały 274 osoby, z tego: 272 osoby bezrobotne i 2 osoby poszukujące pracy.

21 osób bezrobotnych brało udział w 3-tygodniowych szkoleniach z zakresu umiejętności poszukiwania pracy, które składały się z następujących części:

- 40 godzin zajęć prowadzonych metodą warsztatów szkoleniowych w formie odrębnych sesji tematycznych,
- praktyczne poszukiwanie pracy przez uczestników szkolenia oraz co najmniej 15 godzin wspólnych spotkań, których celem była wymiana i omówienie doświadczeń w poszukiwaniu pracy, wzajemna pomoc i wsparcie w trakcie poszukiwania pracy.

Natomiast 253 osoby uczestniczyły w 3-dniowych zajęciach aktywizacyjnych, w trakcie których przedstawiono informacje na temat sposobów poszukiwania pracy, przygotowania do rozmowy kwalifikacyjnej i pisania dokumentów aplikacyjnych.

Prowadzone w Klubach Pracy zajęcia przygotowują osoby bezrobotne do intensywnego i efektywnego poszukiwania pracy tak, aby po zakończeniu zajęć uczestnicy byli w stanie:

- określić i zanalizować lokalny rynek pracy,
- określić swoje możliwości i porównać z ofertą rynkową,
- aktywnie poszukiwać zatrudnienia,
- podjąć decyzję o dalszej ewentualnej edukacji,
- udoskonalić swoje umiejętności podejmowania decyzji zawodowych i ich realizacji.

Sposób prowadzenia zajęć ma na celu wzmocnienie wśród uczestników Klubu Pracy wiary we własne umiejętności i możliwości kierowania swoim życiem.

IV PODZIAŁ I WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW FUNDUSZU PRACY I EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

W 2009 roku Powiat Pilski dysponował limitem środków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w wysokości 11.937,4 tys. zł.

Decyzją Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 lutego 2009 r. przyznano - według algorytmu - Powiatowi kwotę w wysokości 3.322,7 tys. zł, która decyzją z dnia 7 kwietnia 2009r. została zwiększona o 735,4 tys. zł. Zatem ogółem Powiat Pilski – wg algorytmu- otrzymał 4.058,1 tys. zł.

Powiatowy Urząd Pracy opracował wnioski, które złożył w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej ubiegając się o dodatkowe środki z rezerwy Ministra. W wyniku tych działań limit środków na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej został zwiększony o środki w kwocie ogółem 7.879,3 tys. zł, z tego:

1) na realizację programów:

- „Młoda kadra”	-	707,4 tys. zł,
- „Stawiam na przedsiębiorczość”	-	2.804,5 tys. zł,
- „45/50+”	-	385,8 tys. zł,
- „Kolejna szansa”	-	1 397,3 tys. zł,

2) na kontynuację projektu „Mój wybór- moja przyszłość”

współfinansowanego ze środków Europejskiego

Funduszu Społecznego w ramach programu PO KL - 2.587,3 tys. zł.

Zatem w 2009 roku na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej Powiat Pilski dysponował limitem środków Funduszu Pracy wyższym o 4.090,8 tys. zł (o 52,1%) niż w 2008 roku.

Ponadto Powiatowy Urząd Pracy w Pile kontynuował do końca października 2009r. realizację rozpoczętego w marcu 2008r. projektu „Kadra dla rynku pracy”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w ramach Poddziałania 6.1.2 „Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie”.

Głównym celem projektu było wzmocnienie potencjału kadrowego Urzędu, w celu zwiększenia dostępności świadczonych usług, a przede wszystkim realizacji pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego zgodnie ze standardami usług rynku pracy. Uczestnikami projektu było 21 pracowników Urzędu, którzy uzyskali wsparcie w postaci dofinansowania wynagrodzeń pracowników oraz szkoleń. W ramach projektu zostało przeprowadzone „Badanie sondażowe popytu na wykwalifikowaną kadrę pracowniczą w powiecie pilskim w 2009 roku”.

Na realizację projektu w 2009r. pozyskano kwotę wysokości 150.000 zł. Wydatki z limitu FP w układzie rodzajowym oraz ich dynamika i struktura przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Wydatki w tys. zł		Dynamika% 2008r. = 100	Struktura %	
	2009r.	2008r.		2009r.	2008r.
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem	21.986,2	13.770,4	159,7	100,0	100,0
z tego na:					
1) zasiłki dla bezrobotnych	8.963,5	4.826,4	185,7	40,8	35,0
z tego:					
- zasiłki podstawowe (100%)	2.852,5	1.476,5	193,2	13,0	10,7
- zasiłki obniżone (80%)	1.910,0	1.026,1	186,1	8,7	7,4
- zasiłki podwyższone (120%)	2.311,5	1.307,3	176,8	10,5	9,5
- składki na ubezpieczenie społeczne	1.738,0	1.000,8	173,7	7,9	7,3
- świadczenia wypłacone cudzoziemcom z UE	151,5	15,7	965,0	0,7	0,1
2) dodatki aktywizacyjne	303,6	178,4	170,2	1,4	1,3
3) programy na rzecz promocji zatrudnienia	11.940,8	7.846,4	152,2	54,3	57,0
w tym: poza limitem	3,4	0,0	x	0,0	0,0
4) pozostałe wydatki	778,3	919,2	84,7	3,5	6,7

Dane o poziomie i dynamice wydatków z FP pozwalają zauważyć, że w 2009 roku w porównaniu z rokiem ubiegłym wzrosły wydatki na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, zmalał zaś ich udział w ogólnej kwocie wydatków z 57,0% w 2008r. do 54,3% w 2009r. Wzrósł natomiast z 35,0% w 2008r. do 40,8% w 2009r. w łącznych wydatkach FP udział środków na wypłaty zasiłków dla bezrobotnych.

Do wzrostu wydatków na zasiłki dla bezrobotnych przyczynił się wzrost liczby osób bezrobotnych z prawem do zasiłku. W rezultacie wydatki na zasiłki dla bezrobotnych w 2009r. osiągnęły w porównaniu z 2008r. dynamikę wzrostu na poziomie 185,7%, a więc o 26,0 punktu procentowego wyższą od dynamiki wydatków ogółem wynoszącej 159,7%.

W 2009r. wydatki na programy promocji zatrudnienia wzrosły w porównaniu z 2008r. osiągając dynamikę na poziomie 152,2%, a więc nieco niższą (o 7,5 punktu procentowego) od uzyskanej dla wydatków ogółem, a wydatki na programy na rzecz promocji zatrudnienia w ramach limitu wzrosły w porównaniu z 2008 r., osiągając dynamikę 152,1%.

Poziom, struktura i dynamika wydatków na rzecz promocji zatrudnienia w 2009r. przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Wydatki w 2009r. w tys. zł	Struktura %		Wskaźnik dynamiki 2008=100
		2009r.	2008r.	
Wydatki na rzecz promocji zatrudnienia (w ramach limitu):	11.937,4	100,0	100,0	152,1
z tego:				
– prace interwencyjne	133,5	1,1	1,9	88,1
– roboty publiczne	258,4	2,1	4,8	68,9
– szkolenia	556,5	4,7	5,1	138,4
– jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	4.368,4	36,6	27,0	206,0
– refundacje wyposażenia i doposażenia stanowiska pracy	2.376,0	19,9	12,5	242,9
– staże	3.507,1	29,4	28,6	156,5
– przygotowania zawodowe	497,9	4,2	17,3	36,7
– prace społecznie użyteczne	163,8	1,4	1,7	115,8
– studia podyplomowe	18,4	0,1	0,0	X
– inne (opieka nad dzieckiem lub osobą zależną, dojazdy, bad. lekarskie)	57,4	0,5	1,0	73,5

W strukturze wydatków na rzecz promocji zatrudnienia w 2009r. największy udział stanowiły środki wydatkowane na staż, na podjęcie działalności gospodarczej oraz na refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla bezrobotnych – łącznie 85,88%. Za organizacją stażu optuje przede wszystkim niedostosowanie kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych do potrzeb pracodawców, a także brak doświadczenia zawodowego. Realizacja staży jest o tyle istotna, iż stanowią one ważny element podnoszenia i zmiany kwalifikacji zawodowych w pozaszkolnym systemie edukacji ustawicznej, a poprzez staże osoby bez doświadczenia zawodowego mają także możliwość jego zdobycia.

Znaczne środki kierowano również na tworzenie miejsc pracy, w tym również poprzez samozatrudnienie, stąd wysoka w porównaniu z ubr. dynamika wydatków na refundacje kosztów wyposażenia stanowisk pracy – 242,9% oraz na podjęcie działalności gospodarczej – 206,0%.

V WSPÓŁPRACA W RAMACH WSPÓŁTWORZENIA I REALIZACJI POLITYKI RYNKU PRACY

1. Samorządy i jednostki oświatowe

- 1/ Współpracowano z organami samorządu powiatowego oraz władzami samorządów lokalnych, informując o sytuacji na lokalnym rynku pracy, występujących na nim zjawiskach i podejmowanych działaniach Urzędu;
- 2/ Wspólnie z przedstawicielami lokalnej władzy samorządowej realizowano porozumienia w zakresie:
  - pomocy osobom bezrobotnym zamierzającym rozpocząć działalność gospodarczą,
  - aktywizacji zawodowej dłużników alimentacyjnych,
  - współpracy w zakresie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych;
- 3/ W celu określenia zasad współpracy przy podejmowaniu działań na rzecz osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej zorganizowano spotkanie z przedstawicielami ośrodków pomocy społecznej powiatu pilskiego, w wyniku którego podpisano ze wszystkimi ośrodkami porozumienia w tym zakresie i wdrożono je do stosowania;
- 4/ W dniu 6 października 2009r. odbyła się konferencja pt. „Tydzień Kariery”, której organizatorami byli: Starosta Pilski, Powiatowy Urząd Pracy w Pile oraz Wydział Oświaty Starostwa Powiatowego w Pile. Inicjatywa ta miała na celu popularyzację usług w zakresie całościowego poradnictwa zawodowego i skierowana była do wszystkich osób potrzebujących profesjonalnego wsparcia w planowaniu dalszej edukacji, zawodu, pracy i kariery. W konferencji czynny udział wzięli: doradca zawodowy z PUP w Pile oraz doradca zawodowy I stopnia z Filii w Wyrzysku. W ramach propagowania poradnictwa zawodowego w urzędzie pracy podczas konferencji została przedstawiona prezentacja pt. „Poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa w procesie poszukiwania pracy”. Po części oficjalnej doradcy zawodowi udzielali indywidualnych informacji w zakresie poradnictwa zawodowego. Zainteresowanym udostępniono, m.in. ulotki: „Poradnictwo i informacja zawodowa”, „Usługi Klubu Pracy”, „Jak poszukiwać pracy”, segregatory „Założenie działalności gospodarczej” oraz wzory dokumentów aplikacyjnych.

5/ Wspólnie z Zespołem Szkół Ekonomicznych i Wydziałem Oświaty Starostwa Powiatowego zorganizowano konferencję pt.: „Zostań przedsiębiorcą – II edycja” adresowaną do uczniów klas trzecich szkół ponadgimnazjalnych.

W trakcie konferencji Starosta Piłski Tomasz Bugajski wręczył wyróżnienia Starosty Piłskiego „**Moja firma – mój sukces**” przedsiębiorcom z powiatu piłskiego, którzy rozpoczęli działalność gospodarczą przy udziale środków Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego i prowadzili ją przez okres co najmniej 2 lat.

Na konferencji przedstawiono prezentacje multimedialne, które dotyczyły przede wszystkim procedur zakładania działalności gospodarczej, pozyskiwania środków na podjęcie działalności, „Know-how transfer wiedzy finansowany ze środków Unii Europejskiej”. Zaprezentowały je: Centrum Informacji i Pracy Młodzieży, Powiatowy Urząd Pracy w Pile oraz Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości w Pile.

Na konferencji - w ramach „dobrych praktyk” - wystąpili również młodzi przedsiębiorcy, którzy uzyskali środki finansowe z Urzędu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej.

6/ W grudniu 2009r. doradca zawodowy oraz pośrednik pracy brali udział w III Targach Pracy PWSZ w Pile „Start do kariery”. Podczas indywidualnych konsultacji z pracownikami Powiatowego Urzędu Pracy w Pile, zainteresowani mogli uzyskać informacje dotyczące form aktywizacji osób bezrobotnych, m. in. zasad udzielania dotacji na założenie działalności gospodarczej czy warunków skorzystania ze szkolenia w trybie indywidualnym oraz zasad korzystania z usług PUP w zakresie poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy.

Przedstawiono oferty pracy, którymi aktualnie dysponował PUP. Przekazano także ulotki informacyjne dot. zakresu działalności Urzędu i wzory dokumentów aplikacyjnych.

7/ W ramach współpracy z Centrum Edukacji Zawodowej doradcy zawodowi przeprowadzili w dniach 26-27 marca 2009 r. 2 spotkania doradcze: pn.: „Zadania skierowane do absolwentów” z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej na temat usług Powiatowego Urzędu Pracy w Pile w ramach oferty aktywizacji zawodowej osób młodych do 25 roku życia, dotyczących zatrudnienia, samozatrudnienia, edukacji oraz usług wspomagających. Na spotkaniu omówiono warunki rejestracji w Urzędzie oraz prawa i obo-

wiązki osób bezrobotnych. W spotkaniu wzięło udział 20 osób, którym udostępniono materiały oraz ulotki informacyjne.

- 8/ Dnia 22 kwietnia 2009r. na prośbę pracowników Internatu Zespołu Szkół Ekonomicznych w Pile w sprawie przeprowadzenia cyklu zajęć z zakresu preorientacji zawodowej, doradca zawodowy poprowadził spotkanie informacyjno-doradcze dla mieszkańców placówki. W spotkaniu uczestniczyło 38 osób. W ramach spotkania młodzież zapoznała się z sytuacją na rynku pracy, „zawodami przyszłości”, aktualnymi ofertami pracy. Młodzież uzyskała informacje na temat prawidłowego sporządzania dokumentów aplikacyjnych oraz przygotowania do rozmowy kwalifikacyjnej poprzez znajomość podstawowych zagadnień autoprezentacji. Przedstawiono także aktywne sposoby poszukiwania pracy oraz techniki pozyskiwania informacji o zawodach. Na zakończenie zaprezentowano ofertę aktywizacji zawodowej Powiatowego Urzędu Pracy w Pile dla osób młodych do 25 roku życia w ramach zatrudnienia, samozatrudnienia, edukacji oraz wolontariatu, który pozwala na pozyskanie doświadczenia zawodowego na terenie powiatu pilskiego oraz całego kraju. Podczas zajęć młodzież wykonała ćwiczenia mające na celu przygotowanie do planowania własnej kariery zawodowej oraz wyznaczania i osiągnięcia zamierzonych celów. Wykorzystano w tym zakresie techniki pracy w grupach. Udostępniono katalogi nt. poradnictwa zawodowego, ulotki informacyjne o usługach Powiatowego Urzędu Pracy w Pile oraz ulotki dot. wolontariatu.
- 9/ Doradcy zawodowi we współpracy z pedagogiem przeprowadzili spotkania w szkołach ponadgimnazjalnych działających na terenie Filii: Zespole Szkół Techniczno-Rolniczych w Niezychowie oraz Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Wyrzysku. W spotkaniach łącznie uczestniczyło 97 osób. Tematyka spotkań dotyczyła, m.in. rejestracji w urzędzie pracy, możliwości korzystania z różnych form aktywizacji, zgłaszanych ofert pracy, wymagań i oczekiwań pracodawców oraz czynników wpływających na dalszy rozwój zawodowy lub wybór zawodu.

2. Powiatowa Rada Zatrudnienia

Zorganizowano 5 posiedzeń Powiatowej Rady Zatrudnienia, na których przede wszystkim:

- przedstawiono aktualną sytuację na powiatowym rynku pracy,
- przedstawiono informacje o zwolnieniach grupowych pracowników w powiecie pilskim oraz realizacji projektów współfinansowanych z EFS.
- wyrażano opinię – poprzez podjęcie uchwał – m.in. w sprawach:
  - a/ realizacji wydatków środków FP na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w 2008r. oraz w okresie: styczeń - sierpień 2009r. i styczeń – październik 2009r.
  - b/ realizacji wydatków środków FP na „pozostałe wydatki” poniesione w 2008r.
  - c/ oceny działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Pile za 2008 r. ,
  - d/ propozycji podziału limitu środków FP przyznanego wg algorytmu na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu oraz „pozostałe wydatki” w 2009r. dla powiatu pilskiego,
  - e/ ramowego planu szkoleń grupowych dla osób bezrobotnych na 2009r.,
  - f/ propozycji przesunięć limitu środków FP na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w powiecie pilskim oraz podziału na ”pozostałe wydatki”,
  - g/ planowanych do uruchomienia nowych kierunków kształcenia,
  - h/ kryteriów dotyczących organizacji instrumentów rynku pracy.

3. Współdziałanie z organizacjami pozarządowymi

W ramach realizacji „Rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi” Powiatowy Urząd Pracy:

- udzielał organizacjom pozarządowym wsparcia w realizacji celów statutowych poprzez oferowane usługi w formie staży i przygotowania zawodowego ,
- promował projekty realizowane przez organizacje pozarządowe: „ W kierunku współpracy trójsektorowej w Pile”, „Sieć Pomocy Ofiarom Przepięstw”,
- włączał te organizacje do ich współuczestnictwa w identyfikowaniu i rozwiązywaniu problemów występujących na pilskim rynku pracy,

- brał udział w promowaniu możliwości korzystania z usług i instrumentów rynku pracy finansowanych ze środków Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego w 2009 r,
- aktywnie uczestniczył w działaniach podejmowanych z inicjatywy organizacji pozarządowych.

W dniu 15 grudnia 2009r. przedstawiciel Urzędu brał udział w spotkaniu warsztatowym zorganizowanym przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Krajna nad Notecią w Grabów- nie dla członków tworzonego partnerstwa pomocy społecznej, służb zatrudnienia oraz placówek oświatowych w ramach projektu „Razem dla rozwoju – integracja społeczna Krajny” współfinan- sowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Warsztaty poświęcone były proble- mom rozwoju ekonomii społecznej na poziomie lokalnym oraz zasadom tworzenia i funkcjonowa- nia podmiotów ekonomii społecznej.

Urząd przystąpił też do podjętej przez Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych Rzeczypospolitej Polskiej inicjatywy pod nazwą „Ogólnopolski Tydzień Kariery” , której celem jest popularyzacja usług w zakresie całonocnego poradnictwa zawodowego

W listopadzie 2009r. Dyrektor Urzędu brała udział w posiedzeniu Zespołu Konsultacyjnego do Spraw Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi Powiatu Pilskiego, na którym przedstawiła informację na temat realizacji „Rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi” w okresie od 1 stycznia do 30 września 2009r. Przedstawiciel PUP uczestniczył w seminarium „Wyuczona bezradność w przeciwdziałaniu bezrobociu – praca z trudnym klientem”.

Powiatowy Urząd Pracy propagował wśród osób bezrobotnych konferencję organizowaną przez Fundację Królowej Polski Świętej Jadwigi na temat; „Elastyczne i alternatywne formy za- trudnienia”. Pracownicy Urzędu brali również w niej udział.

4. Współdziałanie z innymi partnerami rynku pracy

- 1/ Powiatowy Urząd Pracy zorganizował 16 giełd pracy oraz 25 spotkań rekrutacyjnych pracodawców z kandydatami do zatrudnienia, bądź w celu odbycia stażu zawodowego.

- 2/ Świadczone usługi outplacementu dla osób zwalnianych grupowo. W zakładach pracy zgłaszających rozwiązanie stosunków pracy z pracownikami z przyczyn nie dotyczących pracowników organizowano spotkania informacyjne, z uwzględnieniem problemów osób będących ich uczestnikami. Podczas organizowanych spotkań prezentowano formy aktywizacji osób bezrobotnych, aktualną sytuację na rynku pracy, omawiano prawa i obowiązki osób bezrobotnych oraz przekazywano informacje na temat metod i technik poszukiwania pracy. Wszystkim uczestnikom spotkań udostępniono materiały informacyjne dotyczące usług Powiatowego Urzędu Pracy w Pile. Spotkania zorganizowano w: Ardagh Glass sp. z o.o., Philips Lighting Poland S.A., Xella Polska sp. z o.o. Stobno, Domar – Bydgoszcz S.A. Z.P.Ch. Zakład w Pile, PPHU Techform sp. z o.o. w Ujściu. Na terenie zakładu Ardagh Glass w Ujściu kilkakrotnie uruchomiono punkt rejestracyjny dla osób zwalnianych.

- 3/ W dniu 7 października 2009 r. w związku z realizacją inicjatywy Stowarzyszenia Doradców Szkolnych i Zawodowych Rzeczypospolitej Polskiej pt. „Ogólnopolski Tydzień Kariery” reprezentanci Powiatowego Urzędu Pracy w Pile- doradca zawodowy wraz z pośrednikiem pracy uczestniczyli w Targach Edukacji i Pracy Młodzieży, organizowanych przez Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży w Pile. Targi adresowane były przede wszystkim do absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, młodzieży uczącej się oraz bezrobotnej, a także do wszystkich chętnych, którzy potrzebują wsparcia w dalszym rozwoju edukacyjnym i zawodowym. W ramach usług Urzędu osoby zainteresowane uzyskały informację i pomoc w zakresie planowania dalszej edukacji, zawodu i pracy. Przedstawiono możliwości aktywizacji zawodowej oraz źródła pozyskiwania ofert pracy. Ponadto zapoznano młodzież z aktualną sytuacją na lokalnym rynku pracy, a także zaprezentowano „zawody przyszłości”. Udostępniono wzory dokumentów aplikacyjnych.

4/ W dniach 11-15 maja 2009r. doradca zawodowy w porozumieniu z Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu – Oddział Zamiejscowy w Pile przeprowadził zajęcia warsztatowe pn. „Spadochron”. Warsztaty prowadziło dwóch licencjonowanych trenerów, którzy poprzez realizację określonego programu stymulowali grupę do samodzielnego i efektywnego poszukiwania pracy. Celem zajęć było przygotowanie uczestników do aktywnego i skutecznego poruszania się po rynku pracy. W zajęciach uczestniczyły 4 osoby bezrobotne, które otrzymały zestaw materiałów informacyjno-szkoleniowych.

5. Inne działania

Ponadto, przedstawiciele Urzędu brali czynny udział, m. in. w:

- konferencji „Nowe możliwości przeciwdziałania bezrobociu”, której organizatorem było Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Senator Mieczysław Augustyn oraz Konwent Starostów Północnej Wielkopolski,
- konferencji „Kształcenie ustawiczne szansą na trudne czasy”, której organizatorem był Starosta Pilski, w trakcie której przedstawiono prezentację nt. „Jakiej wykwalifikowanej kadry pracowniczej poszukują pracodawcy Powiatu Pilskiego w 2009 roku”
oraz :
- uroczystej gali, na której Starosta Pilski Tomasz Bugajski wręczył statuetki „Lider Sukcesu 2008” oraz wyróżnienia Starosty Pilskiego; wśród osób wyróżnionych znalazła się Pani Marzena Nowak prowadząca i rozwijająca działalność gospodarczą rozpoczętą przy udziale środków Funduszu Pracy,

6. Opracowania, raporty, badania socjologiczne

W celu rozpoznania zjawisk występujących na rynku pracy oraz sytuacji wybranych kategorii bezrobotnych, a także oceny wybranych form wsparcia, Powiatowy Urząd Pracy w Pile opracowywał raporty oraz liczne materiały merytoryczne i badania socjologiczne.

1/ W 2009r. Urząd przygotował następujące materiały analityczno – statystyczne:

- comiesięczne biuletyny informacyjne o sytuacji na rynku pracy,
- „Informację o sytuacji na rynku pracy w powiecie pilskim w 2008r.”,
- „Sprawozdanie z realizacji Planu Pracy Powiatowego Urzędu Pracy w Pile za 2009r.”

- „Informację o zwolnieniach z pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników w okresie od 1 stycznia 2008r. do 21 stycznia 2009r.”,
- „Informację o zwolnieniach z pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników – stan na 27 marca 2009r.”,
- raporty o kształtującym się na powiatowym rynku pracy popycie i podaży zasobów siły roboczej wg zawodów i specjalności, tj.
  - „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie pilskim w 2008r.”;
  - „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie pilskim w 2008r.- Sytuacja absolwentów na rynku pracy”;
  - „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie pilskim za I półrocze 2009r.”;
  - „Informacja o bezrobociu na terenie Miasta i Gminy Wyrzysk w II półroczu 2008r. i I półroczu 2009r.”
  - „Informacja o bezrobociu na terenie Miasta i Gminy Ujście w okresie styczeń – wrzesień 2009r.”

2/ W związku z utrzymującym się wysokim odsetkiem kobiet zarejestrowanych jako bezrobotne, przeprowadzono badanie: „Rynek pracy a aktywność bezrobotnych kobiet w powiecie pilskim”. Badanie przeprowadzono na reprezentatywnej próbie 150 bezrobotnych kobiet zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Pile.

Problematyką badawczą objęto następujące zagadnienia:

- charakterystykę zawodową kobiet,
- sposoby poszukiwania pracy wykorzystywane przez bezrobotne kobiety,
- autoocenę kwalifikacji zawodowych,
- aspiracje edukacyjne oraz potrzeby szkoleniowe respondentek,
- postrzeganie bariery w znaczeniu zatrudnienia,
- oczekiwane formy pomocy w zakresie poszukiwania pracy.

Wyniki z badania będą ważnym elementem wpływającym na kształt powiatowego rynku pracy i związaną z nim ofertą wsparcia kobiet.

Znajomość przedstawionej w raporcie problematyki zostanie wykorzystana w opracowaniu i wdrożeniu programów adresowych do poszczególnych kategorii biernych zawodowo kobiet oraz skierowanych do podmiotów gospodarczych działających na terenie powiatu pilskiego.

3/ W ramach projektu „Kadra dla rynku pracy”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, na zlecenie Powiatowego Urzędu Pracy zakończono badanie sondażowe, którego głównym celem była identyfikacja popytu na określone zawody i specjalności wśród pracodawców w powiecie pilskim w 2009r.

Badanie pozwoliło przeanalizować następujące aspekty:

- charakterystykę struktury podmiotów gospodarczych funkcjonujących na pilskim rynku pracy wraz z oceną sytuacji ekonomicznej,
- prognozę potrzeb na wykwalifikowanych pracowników w powiecie w 2009 r. z uwzględnieniem zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
- charakterystykę dotychczasowej współpracy pracodawców z Powiatowym Urzędem Pracy.

Badanie przeprowadzone zostało na reprezentatywnej próbie losowej wśród 363 firm (3% ogółu podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON).

Uzyskane w ramach badania informacje pogłębiły wiedzę Urzędu o rynku pracy w powiecie pilskim i pozwoliły na zwiększenie skuteczności w aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych.

VI PODSUMOWANIE

1. Rok 2009 nie przyniósł, jak rok poprzedni, korzystnych zmian na powiatowym rynku pracy. Znalazło to wyraz w poziomie bezrobocia, które na koniec grudnia 2009r. wyniosło 5.974 osoby. Wyższe stany bezrobocia notowano do 2006r. Dla porównania liczba bezrobotnych wyniosła w 2008r. – 3.975 i 2007r. – 5.382 osób, natomiast w 2006r. – 7.228, a w 2005r. – 9.114 osób.

W 2008 roku był najniższy poziom bezrobocia w skali ostatnich dziesięciu lat

2. Widoczne pod koniec 2008r. oznaki kryzysu gospodarczego skutkowały trudnościami na rynku pracy w powiecie pilskim w 2009r. oraz zwolnieniami pracowników. W 2009r. do PUP wpłynęły informacje o zamiarze zwolnień z przyczyn nie dotyczących pracowników z 13 zakładów (7 zakładów z sektora prywatnego, 6 zakładów z sektora publicznego). Pracodawcy planowali rozwiązać stosunek pracy z 427 osobami.
3. Podstawową cechą pilskiego rynku pracy stanowi sezonowość, co w konsekwencji oznacza wzrost bezrobocia w miesiącach rozpoczynających i kończących rok. Pod koniec roku wzrasta liczba osób bezrobotnych z powodu napływu do bezrobocia osób, którym wygasają umowy o pracę.
4. W 2009r. spadł odsetek kobiet wśród ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych. Utrzymana zatem została notowana na przestrzeni ostatnich lat tendencja spadkowa bezrobocia kobiet wśród bezrobotnych ogółem. W 2009r. kobiety stanowiły 52,0% ogólnej liczby bezrobotnych, gdy na przykład w 2008r. – 56,9%, a w 2007r. – 65,0%.
5. Wzrósł udział osób z wykształceniem co najmniej średnim, co wiązać należy z wchodzeniem na rynek pracy przedstawicieli wyżu demograficznego z lat osiemdziesiątych. Wejście na rynek pracy wspomnianego wyżu z jednej strony oraz działania Urzędu na rzecz aktywizacji zawodowej, zwłaszcza osób długotrwale bezrobotnych oraz w wieku powyżej 50 lat, wpłynęły na zmianę struktury wiekowej bezrobotnych.
6. Wskaźnik udziału osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych był w analogicznym okresie niższy o 1,6 punktu procentowego. Wzrósł natomiast o 3,3 punktu procentowego udział osób w wieku do 25 roku życia.

7. Znacząco, ponieważ z 41,1% w 2008r. do 28,9% w 2009r. obniżył się wśród bezrobotnych ogółem udział grupy osób długotrwale bezrobotnych.
8. Osoby bezrobotne reprezentują małe zróżnicowanie zawodowe. Nie zmieniają się od lat profesje znajdujące się na czele rankingu zawodów w najwyższym stopniu generujących bezrobocie. Nadwyżkowe grupy zawodowe to, m.in. sprzedawcy, technicy ekonomiści, ekonomiści, kucharze, technicy prac biurowych, technicy żywienia i gospodarstwa domowego.
9. W minionych latach, począwszy od 2007r. liczba ofert pracy będących w dyspozycji Urzędu spadała. W 2009r. było to 3.497 propozycji zatrudnienia, tj. o 975 mniej niż w 2008r. W dysponowanych w 2009r. ofertach wzrósł do 42,7% udział ofert subsydjowanych, wobec 34,4% w 2008r. i 35,5% w 2007r. Można założyć, że przyczyną tego było, m.in.: znajdowanie przez pracodawców pracowników na otwartym rynku pracy, składanie do Urzędu ofert najczęściej przez pracodawców chcących skorzystać z dopłaty FP do zatrudnienia bezrobotnych, często niedopasowane kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych do potrzeb rynku pracy.
10. W związku z obserwowanymi już na przełomie 2008 i 2009r. niekorzystnymi zmianami na rynku pracy podejmowano działania w celu pozyskiwania większej puli środków oraz udzielenia osobom bezrobotnym pomocy w formach dających bardziej wymierne skutki w postaci dalszego zatrudnienia.
W rezultacie na programy na rzecz promocji pozyskano dodatkowe środki wydankowując na ten cel w 2009r. łącznie 11.937,4 tys. zł., tj. o 52,1% więcej niż rok wcześniej. Dzięki temu zaktywizowano 2.123 osoby tj. o 168 osób (o 8,6%) więcej.
11. Najwięcej, bo blisko 37% środków, jakie miał w dyspozycji Urząd, przeznaczono w 2009r. na dotacje na podjęcie działalności gospodarczej. Kwota ta była o 106% wyższa niż w 2008r. Jest to tym bardziej warte podkreślenia, że dotacje uznać należy za formę o najwyższej efektywności zatrudnieniowej. Znacznie wyższe niż w 2008r. środki wydankowano również na tworzenie nowych miejsc pracy w zakładach w ramach refundowania pracodawcom kosztów ich wyposażenia lub doposażenia. Wydatki na ten cel w ogólnej kwocie wydatków wzrosły z 12,5% do 19,9%, a w ujęciu dynamicznym o 142,9%.

12. Znaczącą pozycją w strukturze wydatków były stypendia z tytułu odbywanych staży, które stanowiły 29,4%, a wydatkowana kwota była o 56,5% wyższa niż rok wcześniej. Podkreślić przy tym należy, że staże to od szeregu lat najbardziej popularna forma aktywizacji bezrobotnych.
13. Liczniejsza o 102 osoby (23,8%) była w 2009r. grupa osób korzystających ze szkolenia, na co wydatkowano o 38,4% środków więcej niż w roku poprzednim. Szkolenia preferowane były w związku ze strukturą kwalifikacji zawodowych, tj. poziomu wykształcenia i zawodów oraz specjalności posiadanych przez osoby bezrobotne. Osoby bez kwalifikacji zawodowych stanowiły w końcu grudnia 2009 r. grupę 26,3% ogółu bezrobotnych, a na przykład osoby bezrobotne z wykształceniem na poziomie szkoły gimnazjalnej i poniżej stanowili 30,3% ogółu bezrobotnych. Organizując szkolenia Urząd starał się dostosować profil kształcenia do wymagań rynku pracy.
14. Mając na uwadze sytuację na rynku pracy w powiecie pilskim, w 2010 roku będą podejmowane przede wszystkim działania polegające na:
- pozyskiwaniu środków zarówno krajowych, jak i unijnych na aktywizowanie osób bezrobotnych,
  - zintensyfikowaniu działań aktywizujących osoby bezrobotne, szczególnie do 25 roku życia, jak również pozostałe należące do kategorii znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy (długotrwale bezrobotni, bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego, bez wykształcenia średniego, powyżej 50 roku życia, niepełnosprawni, samotnie wychowujący dzieci do 18 roku życia, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia, kobiety, które po urodzeniu dziecka nie podjęły zatrudnienia),
  - intensywnej współpracy z partnerami rynku pracy w celu przede wszystkim aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych służącej walce z ubóstwem i wykluczeniem społecznym.